

zeruko ARGIA

IDAZKOLA TA BANAKOLA: OKENDO, 22 - SAN SEBASTIAN - TEL. 26666 - PREZIOA 3 PEZETA

Don Manel Lekuona'ren omenaldiko oiartzunak oraindikan gogoan ditugu. Egun bi oien berri ematen dugu lenengo orrialde ontan. Apaingarri bezela, iru argazki auen bitartez, festaren momentu batzuek ematen ditugu. Beian eta ezker-aldeetik ikusten dugu Oiartzun'go alkatea D. Manuel'i erriaren omena eskeintzen. Beko eskuiko argazkian berriz ikusten ditugu ezkerretik eskuira: Oiartzun'go alkatea, D. Manuel, Rikardo ta Begoña Arregi'ren gurasoak, Haritchalar eta San Martin. Goiko argazkian berriz, Belloc'eko ta Lazkao'ko abateak Lekuona inguratzen dutela ezker-eskui.

Oiartzun'go bi eguneko berri 1918'ko belaunaldiari omenaldia

Bi egun bete-beteak izan ditu Oiartzun'go erriak, bere seme argi don Manuel Lekuona'ri eskeiñiak. Alakoa erria ta alakoa bertako semea. Bi egun oietan erri osoa ikusi degu bilduta bere seme yayo onen inguruan, eta bigarren egunean, euskal apaizak, beren bidean ainbeste lagundu izan dien don Manuel'i, barren-barrengo gorazarrea egin diote. An izan geranak, eztegu berealakoan aztuko egun bi oietako jaia.

Lekuona zaarra esan oi diogu, abizen ori illoba apaizetan loratu dalako, ta datozen kimu gazteak, ba-dute zaarren aidea gauza askotan.

Bildu gera, ba, don Manuel'en inguruan eta biotza ez-taieran izan degu bere apaiz- bizitzako berrogei ta amargarren urteburuan.

Iritxi giñaneko, Apirillaren 23'garrenean, eliz ingurua ta erriko plaza jendez beherik zeuden. Meza nagusia amarderdietan, eta guziok elizara. Yon Oñatibia'ren Meza, erri osoak lagunduta, alako ames-laño ederretan kantatu zan.

Itzaldia, erriko seme ta jesulagun dan Aita Ilario Gaztelumendi'k. Elizan geundenok eta radioz entzuten beren etxetan zeudenak, izlariaren etorri ederra pozik artu zuten. Eguneko Ebanjelio-zatia aztertu zigun lenbizi Gaztelumendi Aitak, eta gero egunaren arira jo zuan. Lekuona apaizaren berrogei ta amar urteko lan goragarria, gaur bere jo-muga argi batera iritxi zala: ainbeste Meza urte oietan emanak; apaiz-lana gizonak argitzeko ta Jainkoa goresteke eskeiñia. Urrezko ezta auetan Jauna goitik eta gizonok betik, bizitza garbi, jakintsu ta biotz aundiko oni txaloka ari gaitzazkio. Onak zeruko izango du azken saririk ederrena.

Ixildu da izlaria ta Eskeintza uanean, Jose Uruñuela'k lau abotsetara tajututako Ave Maria abestu zuan korduak. Eta berriro erria ta kantariak beren eztarri ta biotzak batu zituzten Mezari azkena eman arte.

Meza ondorena plazan. Bertsolari sail bat: Uztapide,

Lazkao Txiki, Mitxelena, Lizaso, Narbarte... betiko jario ederrean. Txistulariak aurretik Oñatibia'ren Blanditz (irukoitz), Mutil-Dantza, Aureskua ta Arinariña eman ziguten. Lartaun abestaldeak urrengo beren kanta saioa opaldu zigun dakian bezela.

Bazkaria erriko Etxeko arkupean, Kontsejupean. Eguadi otza ta bustia izan arren, bildu zan uste baiño jende geiago ta an izan ziran lanak, azkenengo orduan aiek guziak bear bezela antolatzeke maiean. Umorea jatordu barruan lertu zan, gure jailetan oi-dan bezela. Zeleta, Basarri ta beste kantari ta izlari batzuek, eman zuten beretik eta entzuleak txalotu zituzten benetan.

Urrengo eguna, biaramona baiña ez orregatik alperra. Apirillak 24'garrena. Oiartzun'ek apaiz talde aundia ikusiko zuan egun onetan, don Manuel'i berebiziko goralbena eskeintzera etorria. Eztu bereala beste orrenbeste apaiz ikusiko erri onak.

Aurreko egunean bezela, don Manuel'ek emana meza. Albotan bere illobak laguntzen: Juan Mari ta Andoni, aurreko egunean, eta Andoni ta Julian, bigarren egun ontan. Apaiz-sail aren abotsak ederki bildu ziran Oiartzun'go Eliz Nagusiko aterpe gozo aretan.

Itzaldia, Lekuona Gotzai Jaunak. Abesti zuzendari: Zapiain'dar Jose Mari, apaiz jauna. Meza, zeruko!

Lekuona, Gotzai jaun argiak bere itz gogoz jaso zuan don Manuel'en apaiz-bizitza. Irun'go seme ta Burgos Mixio-Etxeko Buru degu Lekuona Gotzai. Ederki esan zigun nolako emakorra izan dan don Manuel bere lanean bizitza zear. Gure izkera zarrak duan mamia sakondu du ederki berak. Euskalerriko oitura, bertsolaritza ta abar ere, sustraiz ikasi ditu. Gerkeera, hebreoa, latina ere, bere buruan sartuak dituan, don Manuel aukerako langille ta gidaria genduan, Liburu Santuen esanak gure Liturjiako euskeraltzeko.

An genituan ere, Donosti'ko Gotzai jauna ta Olano Gotzai agurgarria. Aldareko Liturji-zuzendari, Bergaretxe'tar Jose, apaiza. Erriko agintariak ere an bildu ziran omenaldira.

Meza ondoren, alkar pixka batean agurtu ta berriro elizara jo genduan. Oraingoan, izlari sail bat jarri zan mai-buru, don Manuel'en gorazarrea apaizen aurrean ariltzeko.

Aurrena, Ignazio Oñatibia, Oiartzun'go semea, ta Gazteiz'ko Apaizgaitegiko irakaslea asi zitzaigun izketan. Bere gaia au artu zuan: don Manuel, Liturjiaren euskeratzaille. Liturjia zer dan. Batikano II'garrenak zer eskatu digun. Liturji izkuntza, nolako erreza; errikoia, guziok erabiltzekoa atera bear dan. Au guzia egiteko don Manuel'ek izan duan Euskalerriaren ezaguera sakona, ta abar aitatu zizkigun Oñatibia jaunak.

Dr. Andres Mañarikua'k eman zigun bigarren itzaldia. Au, Deusto'ko Unibersidadean irakasle degu ta bere jar-

dunaren gaia au izan zan: don Manuel, Euskalerriko Kondaira-lanetan.

Biotz bero, buru argi ta gogo apala bildu ditu don Manuel'ek bere lan au burutzeko. Ixillik, arrokeririk eta kutizirik gabe eman du don Manuel'ek bere izerdia gai ontan. Izlariak ederki esan zigun, nola don Manuel'ek Kalaorra'n arkitu zituan agiri guziak, berari duan, utsean eskeiñi zizkion, esanaz: nere illobak ez dute nere bidetik jo. Beraz, zure eskuetan uzten ditut nik arkitutako agiri auek, Euskalerriko Kondairan sar ditzazun. Amar urteko lana zan agiri aiek biltzea; ta ezer etzion eskatu ordainez.

Irugarren, Ama Arrazola, zeltuarrak itzezin zigun. Moja bat onelako jaian, ezta egunero ikusten dan gertakizuna. Ama Arrazola, «Doktora» titulua irabazia da oraintsu. Bere doktoraduko itzaldia gertatzen don Manuel'ek lagun dio. Erriz-erri biak ibilliak dira gure erriko erti-lanak aztertzen. Beti argi, beti apal, beti maitekor eskeiñi dio ikasi duan guzia.

Valverde jauna jaiki zan urrengo, berak egin duan don Manuel'ek kuadrúa eskeintzera. Apaiz guziak txaloka jaso zuten Valverde'ren eskeintza. Pierre Lafitte, Ustaritz'ko Mintegian Irakasle argi dan gizona, atera zan ondoren itzegite- ra. Bidaso'tik aruntzko apaiza, euskal-iztegi ta lanak jator emanak ditu onak. Bere itzaldi-gaia, au izan zan: don Manuel eta elerti-lanak, literatura-lanak. Gure Lekuona, errikoizalea; bertsolaritza ta kopia zarren jasotzaillea; aur-lanetan taju aundikoa; antzerkietan ere zaildua zala esan zigun. Idazle sakona ta argia erabat.

Guzien ondoren, Donosti'ko Gotzai agurgarria jaiki zan, bere itza ta omena don Manuel'i eskeintzera. Don Manuel'en begi ta azaleko argiak, beronen barruko garbitasun eta argitasuna adierazten duala, adierazi zigun. Apaiz jakintsu ta apala zanez, bere onespina eman zion gozoro.

Bukatzeke, don Manuel bera aurreratu zitzaigun itzegite- ra. Berari eskeiñitako omenaldia au, —esan zuan—, zeta neri dagokidana, baizik 1918'garren urtean, Oñati'ko Eusko Ikaskuntzaren Batzar giroan sortu zan belaunaldiari zor zaio. Aitzol zanak, bere eragin biziarekin esnatu ta indartu zuan belaunaldiari. Auek, Orixe'ren eragiña ere izan zuten. Belaunaldi ortako batzuek illak, besteak oraindik bizi zaizkigu. Ala, ba, berak bere jai au aiei, ta batez ere, Aitzol eta Eskartzaga jaunei eskeintzen ziola.

Elizatik interan, Irun'go Atsegiñ'eko txistulari dan Aranburu jaunak goza ginduan. Au ere, gaztetan don Manuel'en ikasle izana zan. Bazkaria, berriro giro ta umore ederrean joan zan. Uztapide, Mitxelena, Lizaso, Agirre ta abar bertsotan aritu ziran. Eta onela agurtu genduan Oiartzun, don Manuel'en jaioterri maitea.

Egun auetako erakutsia, jasoko al-dute gure apaiz gazteak. Gure erria obeto ezagutzen ixillean egindako lanaren ordainia izan du don Manuel'ek gorazarre bikain au. Izango al-ditu gure artean beste jarraitzaile zintzo asko gero-ko gizaldietan!

ALBISTARI

GIPUZKOA

ERREZIL

BURUKATU BEARRA

Oraindik egun gutxi tarteko, Munagorritar Zipriano apaizak, gazte talde bati itza zuzendu zien mamitsu. Orain ez daukagu unerik dana argitaratzeko baizik pentsakizun bakarra aztertuko degu.

Ez degula, Konforme, lasai, patxara negon bear gure inguruko beartasunak ikusita, baizik burrukatu gogor maitasunez egoera okerrak zuzentzearen iru malla auetan.

1) Burrukatu egitura-erakundeetan:

Gizonak gizartearen osatu bear du. Gizarte ori instituzio batzuk gidatzen dute; sendia, Udaletxe edo Ayuntamentua, Eliza, Eskolak ta... abar. Instituzio oyen barnean ekin bear diogu daukaten elburua bete dezaten. Lozorrotik esnaratu ditez. Guztion ona, zuzentasuna lortzen jo dezaten.

2) Burrukatu lagunartean:

Osatzen ditugun berezko taldean lan egin kezkak sortzen, onaren alde zuzentasunaren eta egiaaren alde ekintza egokiak sortzen. Bizitza onaren eta diru ametsaren gañetik beste goiagoko kezkak sortzen saia.

3) Burruka norberak bere burua:

Erosoarako, Nerekoikeriako daukadan joera besteetara irrikiaz. Nere buruaren zaitzalle bakarrik ez baizik besten arduradun. Nere doaiak, nere denbora, nere lana, nere umore ona besteri eskeiñia, betik sariari begira egon gabe, edo txaloaren ameslari.

ERDOIZTAKO ZEZEN PLAZA

Onela deitzen diote bertako baseliza borobillari. Zartua, beartsu, pobre daukagu. Erdoiztar jatorrak, elizkoi zintzoak diranez, naiz ondanez neurtuak ibilli, alaz guztiz ere apainduat emateko erabakia artu zuten. Atzo asiak ditugu txuriketan. Erdoiztar gurasoak, bertako odol kutsua dutenai aukera ematen diote laguntza eskeintzeko. Diru batzordea osatzen dutenat, bi Etumetako ta bi Erdoiztakok dira.

aKtedraletako, ta eleiz ederretako diru emalle ugariak izan oi dira, baiñan orrelako toki eskasetat iñor gutxi oroitzen da, numbait ere ongarri da eskubiak ezkerak emandakoa jakitea. Lastima Kristoren esana ez dala ori.

OSTIKOKETAN

Bidanitar eta Errezildar eskolumeak gudate gogorra izana dute oraindik gutxi. Errezilgo pelota toki bazan irrintzi ta zarata ugari. Azkenik beintzat gureak nagusitu ziran errex. Eztiran alai Bidanitarak. Berrizko ere errunkatsu arkitzen dira gure ostikoalriak. Badakizute Bidanitarak, espinakak edo baba beltza jaten asi, urrengo ekiñaldirako, bestela igarriko diozute.

ERNIO-LORE TALDEA

Jorraillaren 23'an, Billarrealen ziran, «Nor alkate» antzerkia agertzen. Asko gustatu ziran. Talde jatorra osatzen dute.

Igokunde egunean, Mondragoiko ballara batera dijoaz berriro, arratsalde alai bat bertakoeri eskeintzea. Aurrera onelaxel

ONGI-ETORRIA

Sarasuatar Txomin eta Jorgetar Magdalena etorriak ditugu ezti-aroa igaro ondoren. Noizbait Txomin gizondu zaigu ta esan bearrak ez daukagu asko pozten gerala. Zorion beroberoak bikote berriari.

—Santos eta Mari Karmen Balentziko naranja guztiak ezkutatu bearren omen dabilzt. Guretzako ere batzu-batzuk ez lirake gaizki etorriko. Jarrai lasai, emen oraindik belar ontzeko girorik ez baidu egiten.

Arpidedun berria:
GOENAGA'TAR SEBASTIAN
ARGARATE etxea
ERREZIL

TXIKIA

AIZARNA

ERREZIL'DARRAK

Jorraillaren 9'an izan genun Aizarna'n Errezil'go «Ernio-lore» taldea. Larzabal'en «Nor alkate» antzestu ziguten gure eliz-aretoan. Talde polita dala, esango genduke: ba-dira oien artean lana ederki egiten dutenak, mutil batzuk batez ere. Neskatxai dagokienez, gatz eta bixitasun

geixeago itxaro gendun. Dana dala, arratsalde alaia pasatu arazi ziguten, algar gozorik atera araziz. Bejon deizutela Zorionak eta ea osteranoiz ikusten zaituztegun Aizarna'n.

GOTZAI-IKUSTALDIA

Jorraillaren 10'ean Gotzai-bixita izan egndun errian. Gotzai jaunak Sendotza eman bear zien neska-mutillak, lenbizi lagun-arteko Zezatan bildu zituzten gure erriko apaizak. Elizkizun ziragarria, umetxo eta beren gurasoen arteko Meza. Ondoren eta goizeko amarretan agertu zan Gotzai jauna. Ongi-etorri ixill eta xumea, bioztia egin genion; batere zaratarik gabea.

Elizan bere sarrera egin zun eta oiturazko azterketak: aitortegi, Meza-arri, Sagrario e. a. Meza-arri bat eskuetan artu, eta Gotzai jaunak zer-nolakoa izan bear duan azaldu zigun. Eta, azkenik, erriko irurogei ta amalau neska-mutillai Sendotzako Sakramentua eman zien. Asko nekatu zan gure Gotzai jauna, lan auek egiten, naiko gaixorik arkitzen bait-da. Galdetuko gendukena: onela izan bear al dute beti Sendotzak... onela Gotzai-bixitak? Ez ote da berritu-aldirik etorriko oientzat?

ENGRAZI DEUNAREN EGUNA

Egun zoragarria izan gendun jorraillaren 16 amaseia. Jendeak ezinda obeto erantzun zuan. Goiz-goizetik asi ziran mendi-zaleak mendigallurrean gora. Erriko erretore jaun Migel Atxaga'k eman zuan Meza nagusia eta itzaldi sutua egin; garbi agertu zigun Engrazi deunaren, neskakxa martiriaren bizitza. Eta dana eskerrak eman ondoren, bi bertso abestuz bukatu zuan itzaldia.

Elizkizun bikaiña benetan! Kabituz ezin-ala jende baselizaren barruan, geienak gazteak. Ua zan gogotsu eta kemenez abestea Olaizola'ren Meza!

Baselizaren atetetik bertsoak abestu zizkiguten Agirre'k eta Lazkano'k. Bertso-saio mardula, Martiri goratuaz eta elizatzkoarentzat laguntza eskatuaz. Ondoren txistularien jarduna, giroa alaituaz eta nai zutenai dantzara dei eginaz. Azpeiti'ko bi bertsolari eta txistulariak gañera, gure artean ziran Basarri eta Lizaso ere.

MARIA'REN ALABEN EGUNA

Jorraillaren 30'ean ospatuko degu, Jainkoa lagun, erriko neskak guzien eguna, ortarako, kanpoan arkitzen diran guztiai ere errira dei eginaz. Egun bete-betea izango da: Meza Nagusi, pelota-partidu, antzerki eta erromeri. «Okillomendi alkate» izeneko antzerki laburra eta bakar-izketa bixi batzuk izango dira eliz-aretoan. Eguna borobiltzeko, berriz, Zarauz'ko orkestina «KONTUZ» izango degu soñuz alaitzen.

GOTZONE'K

ARANTZAZU

REAL SOCIEDAD ARANTZAZU'N

Puertollano'n empatu zail una ateka ondoren, Gipuzkoa osoa pasa zuan Real Sociedad'ek gipuzkoarren txaloak eta zonionagurrak entzuteko. Arratsaldeko seiak aldear iritxi ziran Arantzazu'ra. Ondurako 82 kotxe eta 200 edo 300 gizon-emaume gure ostikalari jatorren zai zeuden. Autobusa azaldu bezin laister denak batera «Aupa la Real» oiuz egin ondoren txaloka asi ziran.

Elizan Aita Joxe Agustín Etxeberriak itz batzuk esan zizkien erderaz eta euskeraz, beren zintzotasuna eta deportibidada txalotuaz, eta deportean bezin zintzo kristautasunean jarraitzeko arnasa emanaz. Gero Arantzazu'ko korduak «Salve» gartsu bat abestu zien, eta korduak «Arantzazu'ko Ama Birjina» abesten zuan bitartean R. Sociedad'eko gazteak Ama Birjina'rengana igo, eta Martinez kapitana danen izenean lore-sorta eder bat utzi zuan gipuzkoan guztien Amaren oiñetan. Elizatik irtetzean berriz ere txalo-soiku sendoak entzun zituzten gure gazte jatorrak. Denak zoriontsu eta esker-ona agertu naiezko irripar zabal batekin agurtu zuten jendea. Bejondeizuela, gazte zintzoak eta orain lenengo maillan lasai eta irabazle iraun dezazutela opa dizute Anantzazu osoak.

IÑAKI

AZPEITI

AIZARNA'RA AZPEITIARRAK

Joan dan igandean illak 23, «Pa-sioko» antzeslari, abeslari ta gañentzeko lanetan ibillitako guziak,

Aizarnara iritxi ziran, denak elkarturik eguna igarotzeko.

Goizean mezarekin asera eman zioten eta ondorenean izan ziran pelota partidua. Baita ere txistu doñuarekin dantza ugariak egin zituzten. Gero denak bazkaltzeko inguratu ziran eta bazan antxen bajiña bat abesti eta alaitasun. Onela egun ederra euskal giroan igaro zuten.

Talde onek ber lanarekin aurrera jarraitzeko asmoa badu eta poz artzen degu gure errian era onetako antzerki eta beste ekintzak aurrera eramateko bidean geranean.

ITZIARKO AMARENGANA

Lorailaren lenengo igandean gure erria Itziarko Amarengana bihurtuko da, batez ere gazteak. Asko izango dira oñez joando diranak.

Mendi-zaleak eta Luistarrak ari dira egun orretarako pestak osatzen, denak egun alai bat igarotzeko asmoan.

Itziarko eleizan meza eta eleizkizureziak izango dira.

Esaten digutenez bertan izango dira baita ere korrikalari, soka-tira eta abar. Baita ere kantu sariak ta gañera neskak mutillen aurka, zeintzuk irabaziko ote dute saria? Txistu doña gogotik entzunaz dantzatzeko modua ere izango degu.

Azpeitiar gazteok Itziar aldera joan da egun gogoragarria izango degu.

UROLAKO MANKOMUNIDADEA

Elkarte onek ballerako erri guziei euren lana azaldu nairik itzaldi batzuk antolatu dituzte.

Gure errian joan dan illaren 26 izan zan Soreasu antzokian, eta batez ere gurasoen aldetik erantzun ona izan zun. Bertan ederki azaldu zuten Lakunza'tar Julian Adriozaletar Iñaki eta Aita Madinabeitiak, elkarte onek orain artekoan egindako lanen berri azaldu zuten, denak janiñaren gañean jarriarik eta aurrerako dituzten bearrak azalduarik.

Era onetako ekintzan egoki izango dirala adierazi naigenduke.

EUSKAL-ZALEAK

ERRENDERI

ONDO MEREZIYA

Ondo mereziya, bai, igande ta astelenez, D. Manuel Lekuona apaiz agurgarri ta euskaltzale gorenagari bere jayoterri maite Oyarzun'en egin zitzealaona.

Errenderiar ugari bildu giñan, batez ere igandean, omenaldi ortan parte artzera.

Izan ere, errenderiar euskaltzaleok Lekuona'tarrekin alako lotura ezin eteneko bat degu, kondairan geldituko dena, iAgur, D. Manuel, biotzibiotzetik iZorionak!

EUSKAL ANTZERKIA

Lengo astean iragarri genun bezela, datorren asteartez, illak 9, arratsaldeko 7,30'etan eta gabeko 10'etan, Alameda Zinema'n, Donosti'ko «Jarrai» taldeak, Albert Camus frantsez idazlearen, «Les Justes», Garmendia'tar Xalbador'ek, «Gizon zuzenak» izenez euskeraldu dun obra eskeñiko digu.

Jakiñik errenderiarron teatrozaleasuna, Alameda antzokia, bai arratsalde ta bai gabez betete ikusiko degulakoan gaude.

JAYOTZA

«Ereintza» taldeko antzeslari trebe izan dan, Ana Mari Ugalde—Andres Fraile Sarasola'ren emazteak—bi nexka ekarri dizkigu mun dura. Ama ta alabatxoak ere onik arkitzen dirala jakin degu. Miren Ainhoa ta Miren Idoya izenez kris-tautu dituzte. iZorionak gurasoei!

EUSKAL IKASTOLA'RI LAGUNTZA

Alkate jaunaren aginduz, Erri. Etxeak gure Ikastola'ri 12.500 pezeta eman dizkio. Asko poztu gaitu laguntza orrek, batez ere datorren lekutik datorrelako.

Gure erriko Aurrezki-Kutxa, Banku, Industria ta abar'ek ikasbide edo exenplu on ori jarraitu besterik ez dute. Euskal Erria'ren maitale ez dala ez du iñor agertu nai, bea ara or, maitasun orren agerpen bat, gaur-gaurkoz aundinetakoa.

«URDABURU»

Gure mendizaleen bazkun onek aundikiro, jai ugariakin ospatu du bere XXV urte betetzearen urtemuga. iZorionak, mendizaleok, eta ia beste 25 urtean ere lan ugari egiten dezuten.

ONDARRABI-ERNANI

Bi erri abek lotzen ditun autobus serbizio berria asi zaigu, ta itxu razjende ugari dabil. Ondarrabi'tik irtengo da: 8, 10, 12, 14, 16, 18 ta 20'tan.

Ernani'tik: 9, 11, 13, 15, 17, 19 ta 21'ean. Zamalbide, Benta, Txikiardi ta inguruan bizi diranentzat aukera ederra.

ERRI-GIZONEN ERABAKIA

Ill onen lenengo eguna ezkerro ez dira geio Zumardi ta kale nagusietan jarriko orain arte bezela, goxokiak saltzen dituzten gurditxo edo karririk: Biteri eskola inguruan jarri bearko dute oraingoz eta datorren urtetik aurrera, iñun ez.

AÑARBE

ZARAUTZ

TXIRRINDULARIAK

Kirol a'detik begiratura, egun gogoragarria izango da Zarautz'ko erriarentzat Loraila'ren 13'gna.

Txirrindulariak, Espai'ko birari dagokion saioa, Billabonatik Zarautza izango dute aitatutako egunean arratsalde, bera gañer ordu-lariaren.

Gai oietan jakintsu diranak diotenez, aitatutako saio au, garrantzik aundienetakoa duana izango omen da, emezortzi eguneko neurketa orren barruan.

Zer malletako saioa dan konturatzeko, neikoa degu gai bateri begiratzeko: laterri askotan ikusteko era izango dutela saio au, zuzenean «EUROVISION'ek» agertuko dualako, bira guzian zati au aukeratu bai dute orretarako. Orrek garbi azaltzen du saio onen goi-malla.

Zarautz'ko Kirol Bazkunak bere gain artua dauka saio onen antolaketa, ain garrantzi aundikoa ta zalla izanik bere antolaketa, orre-ako erri txiki bateri lan au eskeñi diotenean, zerbaiten itzaropena daukatelako izango da, noizbait ikusi dutelako Zarautztarrak orrelako lanak antolatzeko daukaten kemena.

Badakit Kirol Bazkuneko zuzendariak gazte taldeekin billerak badituztela gai oneri buruz, talde bakoitzak beren gain dituzten bete bearren jabetasuna artuko du, beragatik amaikatxo gazte txirrindularirik ikusi ere egin gabe, egon bearko dute beren eginkizuna betetze arren.

Lan guziak bear bezela betetzeak anto'aketaren malla jasoko du.

Zarautztarrok, beartuak gaude guziok gure aldetik alegintzea, guzia ondo atera dedin, ondo eratzen bada, erri guziarentzat goralmena izango bida.

Egualdiak laguntzen badu, ikusgarri eta gogoragarria Zarautzen-

tzat Lorailaren bigarren larunbata arratsaldea.

URRUTI

ZUMARRAGA

IZPAR SORTA

Egunetik egunera ikusten degu gure inguruan, ZERUÑO ARGIA'ren maitale sendia ugaritzen, eta gizartearen ikusten degu sendia ugaritzen eta edatzean, sendia osatzen dutenen artean, beren artean gertatzen diran gora-berak jakin naia.

Gure artean lege oni jarraituaz, egokia izango da aditzera ematea gurre erriko berriak Izparingi maitetan idatzen dituenari, Jaiotzak, ezkontzak, eta eriotzak, eta beste gertakari itun ta alaiak, aldi batzuetan gure senideak a'aitzeko, eta beste batzuetan gure Aita zerukoari erregutzeko elkarren artean...

AURTZOAK.—Loraila'ren 7, eta 14 goizeko 9'tan, txadon nagusian izango da Orokor Jaunartze nagusia, guztiz egokia izango da goizeko zortzi ta erdietan aurtzoak beren guraso edo zaindarekin eliz gelan agertzea.

BOLA TOKIA

Urte batzuek onuztik gure Zelai Arizti paregabea daukagun Bola leku ederra zapuztua arkitzen da.

Gaur adierazi digute, Udalak—Auntamentuak—artu duela erabakia, Kirol ontarako bear diran tresnak berritu eta lekua eratzeke. Bakar bakarrik eskatzen du nor baitetik artu dezala bere gain kirol zelai oni jaramun egitea.

KITOLIX

Izenorde au arturik, agertu da Zeruko Argia'ren lerroetan Urretxua idazle jator bat, zer esanik ez dago Urretxua'ko irakurle eta Zeruko Argia'ren lagunak alaituko dirala.

Gu era berean asko alaitzen gera, bañan askoz geiago alaituko gera, Aurpegian jarri dezun zapi zuri ori kendu ta aurrez-aurre eza gutzean.

IZORIONAK ADISKIDE' GURE SENIDEAK ZERURA BIDEAN

Ikutunak artu ondorez, bere senditiz inguratua, URRUTI Baserrian, Egillea'ren Eskuetan 80-urterekin utzi du bizia.

Arranzadi eta Leunda'tar, Nikolasak. Goian Bego. Goenaga'tar, Inazio'ren alarguna.

Bere Aizpa eta ezkon anai-aizpa eta illoba, eta beste sendiari agertzen diegu gure biotzeko naigabea une latz ontan.

Irakurle arren, AITA GUREA, gure senide onen animaren alde.

ERREKARTE

FUNCOR, S.C.I.

Benetako baserritarrak bear dituzten MAKINAK:

BIRRINTZALLE - ERROTA - NAASTALE
ZERRA - URAGA - URASKA

Europa'ko aurrerakisuni'k onenak, amengo
nekasarientzat

ADI TA ORO! EZAZU

FUNCOR

AZKAR BEZIN ONDO

ELORRIO

Vizcaya 114

1.896

1.967

GIPUZKOA'KO PROBINTZI - ERATETXEA

(Caja de Ahorros Provincial de Guipúzcoa)

Zure gure beartean gure
«PRESTAMEN SERBITZARITZA» (Servicio de Prestamos)
baila zaitz

Zure baserria erosteko edo obetzeko
Zure Arrantz-Ontzia erosteko edo obetzeko
Aberria —azienda— erosteko edo obetzeko
Baratzeko fruituak obetzeko
Jakinbidean jaiti zaitz Donostia'ko gure
7 ofizinetan eta Probintziako 59 sukursaletan

AMES-MUGA BERRIAK

Egun berri auek premi berriak sortu dizkigute; ta premi berri oien aritan, ames-muga berriak ere, bearrezkoak egin zaizkigu. Ezta egun asko, ONU'n aprikar gidari batek, deadarka au ziola:

—Eztegu Marshal laguntzarik bear. Kakao ta burni gorriaren prezioa jaso dezaigutela, nai degu bakarrik.

Itz auek gorriak uzten dute gure egin askok barruan duten norbere-koikeri ta ustela. Egun txarrak dituzte Irugarren Munduko jendeak. Egunero goseak oeratzen dan gizadiaren zati orrek.

Ta ez da erreze asmatzen lurralde aberatsak ze gaitz duten: itxutu egin ote-dira, ala begiak isten ote dituzte, ez ikusteko? Ta onela, gure gaztedia, mundu au onela arkitu duan gure gaztedia, ames galdu baten azpian jaio da. Molde zaarrak ez diote ezer esaten. Itzontzikeriak eta lengo jokaerak, utsak arkitzen ditu. Malraux'ek dionez:

—Gazteen egonezin onek berekin ba-du alako etsipen-etzen bat, maitasun galdu batek sortu oi duan antzekoa.

Etsipen lañotan bizi gera, mundu aurreratuak, gosepean dagoan munduari ogirik, osasunik, jakintza ta itxaropen boderik eskeintzen ez diolako. Politika zaarrak, agerrikeri ta arrazakeri mamuak, gure gizadi oni gaurko premiak zuzentzeko bide ta ateak isten dizkiote.

Baiña gaztedia ezta lotan egotekoa. Lanbide aundi bat eskatzen du gaztearen bizi-indarrak. Bere bizi-akuluren bat eman bear genioko gure gaztediari, indar guzi ori utsean gal ez dedin. Atomo-aldi onek ezdu geldirik egoterik.

Chesterton idazleak aspaldi esan zuan, Asis'ko Prantzizko aitatuaz: —«Astoraldi guzien aurrean, beti oi da kantariren bat».

Gaur, kantari ori, Batikano'tik atera zaigu, «Populorum Progressio» elizgutunarekin. Or degu gure ames berri ta lanbide goragarria.

Sarkaldeko pentsalari ta politikoa, agitz gauza-zezak, sinisgabeak, uste-galduak eta irudimenikgabeak agertzen zaizkigu.

Baiña premiak or daude. Ezingu degu zuloa egin eta gere buruak an sarturik, ez ikusia egin. Lurralde atzeratuei begiratu bearra degu. Ta orrekin ez degu oraindik ezer egin. Erri atzeratu oiei milla eratara lagundu bear zaie: teknikaz, diruz, eta abar. Erri aurreratuak, beren ateak zabaltu bear dizkiete erri atzeratuetakoei, neurriarik jarri gabe. Batez ere, jakintza-gosea ase bear da baztarretan, eta premi orren berri ez dakiten errialdetan, premi orren gosea sortu bear degu.

Bear gorrietan bizi diran erriei, Kennedy'k asmatutako «Pake Ekintza» bezelako asko ta asko sortzekotan gaude.

Gaztedi urduri au ez da pakotuko, erri-gidariak egiteko aundi bat beren eskutan jartzen ez duan bitartean. Bizi-indarrak bere lanbidea eskatzen dute. Ta auetan aurrenetakoa degu, premi gorrian bizi diran erriei laguntzea.

Onela bizi gera, bai Euskalerrri barruan, bai emendik kanpora ere. Etxean ikusten ditugu euskaldunok, kanpotik sartu zaizkigun jende pilla onek sortu dizkigun korapilloak. Eta gure erriaren jakintza-gosea ta anima aurrerapena egiteko daude. Buruz obeto jantzi bearra degu.

Ta ez uste, gure alegia besteei laguntzen jartzeak, gure etxeari kaltea ekarriko dionik.

«Pake Ekintzak» eta mixiolariak kanpora bialtzeak, gure nortasuna ta gogo-mailla jasoko du. Mundua bakarra da, mundu bat orrek buru ta biotz bat eskatzen digu.

Kontziliuan gora-berak euskeraz

Tren guztiak galduta nabil oraintxe. Don Manuel Lekuona'ri bear nion artikulua utz egin nuan. Zertxo bat ba neukan don Manueletzaz esateko, baño egunak ogeitalau ordu ditu... Ala ere kartatxo bat bidali nion Oyartzunera. Bertan esaten niona geitzeko asmoa nuan, baño alperrik. Jainkoak nai badu iritxiko zaio bere sa-soya.

Bitartean, emen dauzkat mai gañean bi liburu zein baño zein azal politakin. Aita Yulen Yurre'renak dira. Kaputxinoa, Txinan mixiolari urte askoan egona. Bizkaiko Arratia- araneakoa da izatez, baño bere Txina'ko urteak erantsi zaizkio pixka bat. Txina'ko edukazio argia agertzen du bere keiño askotan.

23-garren Yon Aita Santua ta «II-garren Batikano Batzarra» dauka titulotzaz lenengo liburuak. Eta bigarrenak: 6-garren Paul Aita Santua ta «II-garren Batikano Batzarra».

Aita Yurrek lenengo ediziotik iya geienak saldu ditu. Bigarrena oraintxe asi da saltzen. Agertu berri-berria bait-da.

Pozgarri benetan ikustea zer liburu ta zer inforzazio erabili dituan Aita Yurre-k bere lana al-dan ur garbie-nez egiteko. Wenger ta Fesquet prantzaz periodista pamatuak aurren-aurrena. Españiako Ecclesia asterokoa, eta baita Informations Catholiques internationales, Pa-riskoa. La Croix ere bai, Paris'ko egunkaria danak dakiten bezela.

Ezin esan bide txarretatik ibilli dala Aita Yurre. Bazekien iturrien berri.

Gai zallak eta sakonak erabiltzen dituala Aita Yurre-k ezin ukatu. Baño gai oriek ondo euskeratzen dituala ere egi-egia. Poz aundia sortu erazten du onek.

Konzilioa munduko izkuntza guzietan erabili da. Lotsagarri izango zan guretzat gai berezi ori euskerak, edo obeto esateko euskaldunak, baztertuta edukitzia.

Gañera esan bearra dago. Aita Yurre bizkaitarra izanik, egiñalak egin ditula bere lana alderdi guziko euskaldunentzat probetxuskoa izan dedin.

Apaiz batek esanda dakit. Apaiz euskaldunentzat urtero Loyola-n izan oi diran Ejerzizioetan otorduetako irakurgai Yurre-ren lenengo liburuak, au da II-garren Batikano Batzarra aurrenako edizioa erabiltzen zutela, eta oso pozik entzuten zutela gure apaizak.

Sakon, errex, garbia dagolako. Zerbaitegatik aukeratu zuten Jesuitak Aita Kaputxino baten liburu eder au. Alabantza aundiagorik ezin ditek egin liburu batetatik notizi auxa zabaltzea baño.

Eta onetan geran ezkeror, noizko gordetzen dituzte apaiz euskaldunak beren Euskalerrriari aspalditik zor dizkieten enziklika aundiak euskeratzea?

"Rerum Novarum", "Mater et Magistra", "Pacem in terris", "Populorum progressio" euskera errex-errex eta garbi batean euskeraz mamitzea noizko?

Ba-dakigu lan zailla, oso zailla dala... Errexia izan balitz egiña egongo zan aspalditik, baño ekipo bat al-karturik ain zailla al-da?

Bearrezkoa oso lan au. Noiz-nai ikusi ta konsultatzeko enziklika abek euskeraz bear ditugu. Oso bear ere. Garai dezute apaiz gazte maiteok lan oni ekiteko. Asi lanari. Erriyak ezkertuko zaitue.

Eta bitartean, Aita Yurre kaputxino eta biotz mami-mamiko lagunari zorionak eta zorionak.

JOSE DE ARTECHE

ESKUTITZAK

Gazte ezagutzeko bati

Etzaitut ezagutzen. Zure izena ere eztakit, bañan zure iskribatu modutik gaztea zerala ateratzen det ta gatzetaz jardungo natzaizu.

Zure izengabeko eskutitzan, erderaz au esaten didazu, itz bat gora bera: "Neretako aberria, lurra, izkuntzaren zaletasuna, oiturak eta tradiziñoak, danak gauerdiko ametsak, burgesiak asmatutako gezurrak, proletarioa menperatzeak". Eta azkenekoan, au diozu: "Ni marxista naiz, ta alde ortik ikusten ditut gauzak".

Arriturik eta guztiz nasturik utzi nauzu azkeneko esan onekin. Nik sail ontan asko ezipadakit ere, ziur nago marxisten aburua ezta "sabela ta sakela betetze" ori. Barkatu bañan zu etzera marxista, aldrebezko kapitalista baizik.

Zure pentsaera nik galdetu gabe, esaten didazun ezkeror nerea ere esango dizut, naiz ta nere iritzia amaika bider azaldu det, toki ontan bertan.

Neretako, gizona, egiazko gizona izateko, "errodu-na" izan bear da, alegia, zuaiz ta landare guztiak bezela, lur batean, erri batean, sartu bear ditu bere sustaiak, etsimen gorrian erori ez dedin.

Emaiozu nai dezuna, dirua, aurrerapena, gizarte de salienatua sozial estrukturak ta ekonomiaaren aldetik. Baldin famili baten eta erri baten, ta tradiziño baten berotasuna ta goxotasuna ezipadu, etsimenean eroriko da gizona ezinbestez ta alabearez. Ori da gizon legea beti ta nuna. Emen, Errusian eta Txinan bertan ori da gure legea.

Baliteke zuk ideiak abek atzerakoi ta konserbadoretzat artzea. Bañan nere pentsaera beste bidetik dijoa.

Izan ere, adibide bat bakarrik aitatzeke, erro ta

sustraien bearra ongi baño obeto azaldu du idazle frantzes ospetsu batek, Simone Weil andreak, mundu guztian ezaguna dana bere gertaera ta liburuegatik.

Simone Weil andrea marxistekin artueman asko izan zitun, Frantziko "resistence" zalako garaian, baita emengo gerlan, alde ortatik parte artu zuen ere. Proletario-zale izugarria zan eta frogia andiak eman zitun bere maitasunez. Simone Weil andre burgesa zala inork eztizu esango.

Berak, errotasuna, sustraitasuna, naitanaiezko gizonaren bear bat dala frogatu du, argi ta garbi, bere "L'enracinement" izeneko liburuan. Diruak, kapitalismoak, egiazko trrotasunaren kontra jotzen dula esaten du, Simone Weil'ek. "L'argent détruit les racines partout ou il pénètre en remplaçant tous les mobiles par le désir de gagner". Kapitalismoak, lurraren mamia ta amoreka galdu arazten die proletarioei, eta orrekin kalterik ikaragarriena egin ere.

Nunnaiko erritan, sozial matxinadak sustrai gabeko gizon mota berri bat sortzen baldin badu, gizonaren kontra jotakzen du ta lengoan baño lotuagoa arkituko da jendea matxinada orren ondoan.

Irakurri zazu, arren, Simone Weil'ek idatzi ditun berrogei orriak "le déracinement ouvrier" gaiari buruz eta proletarioen naigaberik andiena deserrotasuna dala ikusiko dezu. Leitu ere "La condition ouvrière" liburuak ta uste bera artuko dezu.

Adixkide ez-egun ori. Zure gutunak oso goibela utzi nau. Bañan ala da munduko martxa. Beti illunetan ibilli bear gizona. Zuk nik bezela egiaren billa arrastaka ibilli bear dezu. Agur, adixkide izkutua.

CARLOS SANTAMARIA

Landola-erramintak. Lan-tresna guzietarikoak. Galtzairu kalibratuak. Leunketa gaiak.

F ERRETERIA UNZETA

EIBAR. Apartado 18. Ibarrecruz, 14
Urrut. 71.000

«Etxaniz» sal-gaiak

BURNI-GAIK INDUSTRIETARAKO

- Nolanako lan-tresnak
- Urkatxoak - tornilloak
- Galtzairuzko bolak
- «ELAY» kopiadora, zura saillean lantzeko.
- Kanpotiko salgaiak.

Bermingan, 11 — Urrutizkiña: 16878-23203 — DONOSTIA

ERLOJU TA BITXITEGIA

Eduardo Chopetia

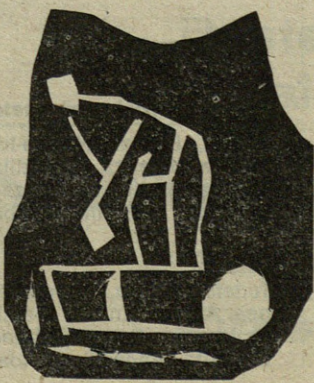
Getaria, 10 Urrut. 17751 Etxekoa 22700 • DONOSTIA

Perfumería Urbietta

USAIGOZOTEGIA

Donosti'ko Urbietta kalearen 14'an arki dezakezute

ARPEGE, BALMAIN, CHANEL, BALENCIAGA, AYER, CARVEN, DIOR, PAYOT, ARDEN, MONTEIL, REVLON, GUERLAIN, GIVENCHY, RUBINSTEIN, HERMES, LANCASTER, etc.

TRANSPORTES

azkar

ERAMAN-EKARRIRAKO KAMIOI AUNDIAK

Donosti'tik egunero:

Bartzelona, Zaragoza, Valentzi, Madrid, Oviedo, Gijon, Iruña, Bilbo eta Gazteiz'era.

Astean iru aldiz:

Sevilla, Lugo, Coruña, Orense eta Vigo'ra.

Eustasio Amilibia, 13 ta 14 - DONOSTIA

Tefnoak.: 25.457 eta 26.987

SVETLANA STALIN AMERIKETAN

Iritziak

Svetlana Stalin, URSS'ako ditadorearen alaba, pozez ta irriparrez agertzen zaigu New York'era iristean. Eundaka periodistak bildu ziran bere inguruan bere esamesa guztiak biltzera.

Stalin zanaren alaba Ipar-Ameriketan sartu da. Ta bere esanekin, amarikarren biotza bereganatu du. New York'en bere oiña jarri bezin laster, itz auek esan dizkie: —«Erljioak eragin dit nere erabakia artzeko».

Svetlana Staliñ'ek laster bere «Oroipenak» argitalduko ditu. Liburu orri eskerrak, milloika dolor eskuratuko ditu neskatzak. Amerikarrak etzeuden egun auetan Errusi'ko alaba au etxean artzeko pozetan; baiña ala ere bere itzak oso arrera ona izan dute alde aietan.

Svetlana'k ez du bere egoera au, bere alde jokatzeko bide bezela artu nai. Bere gogoa India'n bizitzekoa zan; baiña an ostaturik eman ez diotenean, Ameriketara etortzeko asmoa artu du. Erri askotan eskale ibilli ta gero joan da, beraz, Ameriketara.

Bere itzak, guretzat oso maitagarriak dira: —«Jainkorik gabeko bizitza, ezina da» —esan du berak—. Erljioak nere erabaki au artu-arazi dit. Ez nau inork beartu ontara. Neronen buruko etsipen eta sinesteak eragin dit bakarrik».

«Komunismoaren siniskai geienak, neretzat ez dute mamirik. Komunistak eta kapitalistak, guziak jaso bear dute gizadia. Neretzako ezpaitago ez komunistarik, ez kapitalistarik. Ezta jende zuri ta beltzik ere. Neretzat, onak eta gaiztoak bakarrik dira munduan».

Etzun besterik esan bearrik. Itz oiekin bereganatu ditu amerikar guziak. Ta bere aldetik, ez du onelakotan sortu oi diran autsak arrotzeko asmorik.

Liburu argitalbenak emango dion dirua, Indietako Kalkankar'ko erriari laguntzeko erabiliko omen du. An jaioa bai-zan bere senarra. Suiza'n Pestalozzi Eralguntzari ere lagundu nai lioke ta Ipar Ameriketako umezurtzei ere bai. Bereala «The New York Times»ek eta «Life» aldizkariak bere idazlan luze bat argitaratuko dute. Orta Staliñ'en alabak eman digun erakutsia.

Erriko semeak apaiz eta mixiolari

Maiatzaren 4'garrenean ospatuko du Elizak «Erriko Seme Apaizen Eguna». Elizaren jai onek gizona bezin zaarra dan gauza bat gogorra ekarri nai digu: au da, erri bakoitzak, bere semeen artean aukera bear dituala Erljioa erakutsiko dioten apaiz eta prailleak.

Erljioa oso gai barrenkoia da; anima-muñera dijoan lana erakusten digu berak. Jainkoa ta gure arteko artu-emanak mugatu ta bien artean bitartekoa izan: orra Elizak bere gain duan egitekoa. Eta lan au egiteko, apaizak eta prailleak bear ditu, erri ezjakiñari erakusteko.

Erriak, bere izkuntza du alde guzietan, eta oso oker letorkioke Elizari erri bakoitzean, kanpoko apaizekin lan egin bear ba-lu. Besteren izkuntzan gure Erljioako kontuak ikasi bear ba-genitu, oso azalean geldituko litzaguke erakutsi ori.

Ikusi besterik eztegu, Euskalerrian nolako istilluak dabilzkgun, gure elizetako jaiak eta itzaldiak euskeraz ematen ez dizkigutenean. Erri txikia gera, baiña ala ere, gure biotzak, amaren izkuntzan entzun nai ditu Jesukristo'ren erakutsiak.

Gu bezela dira, ba, mundu guziko erriak; eta orregatik lur bakoitzean bertako semeen artean aukera bear izaten ditu Elizak bere apaizak. Asieran bakarrik, Mixiolariak bearrezko izaten dira Ebanjelio erakutsia zabaltzeko, baiña gauzak aurrera dijoazen neurrian, eta erriko semeen artean Erljioa zabaltzen dan bezin laster, Elizak erriko semeak artzen ditu apaizetarako. Orduan Mixiolariak beste lurretara jotzen dute Jesus'en izena ezagutu-araztera.

Ikustekoak dira ontan, Mixioetako landoletatik biltzen dizkiguten dirukontuak. Urtero goraka dijoa kristauok egun ontan batutako dirua. Ta oso jakingarria da oietan ikusten deguna.

Beste urtetako diru-biltzeak alde batera utzita, au ikusten degu: gure Gipuzko txiki au izan da, Madril'en ondoren, igaz diru geien eman duana. Ori diruari begiratzen ba-diogu. Baiña Gipuzkoa aurrenengoa izan da, bere bizilagunei begiratzen ba-diogu. Emen, bizilagun bakoitzeko 0,95 pezeta bildu zan igaz. Bigarren geien agiri zana, Bizkaia izan zan. Aurten ere, gure kristautasuna leku onean utzi bear degu egun orretan.

On Migel Atxega apaizaren idaz lana Aitortza gaz irakurri ta ausnartu duten ZERUKO ARGIA'ren artzalliak, autsiko ziran, noski, etzula atera argitara aifn gauz aundi ori, alde zurretik ongi ikusi gabe alderdi guztitik, eta apaiz konzilio edo batzarrian ondo orraztu gabe. Bonba bat izan da teologo ezdan gendierentzat, ia konortua galduta gelditzeko eran. ¿Ez al da ala?

Norbaitek eta nolabait eman bear asiera, eta orra or nola eman zaion.

Beto z iritzi itxurazko guztiyak egiyaren on arri gañan zimendatuak, errotzeko bildurriz ez daukatela.

Apaiz onek iriki ditun leioak, aize berriya ta freskua sartzen dute gurekristau adimenetan barruraño. Bañan gure erraietan betekada bere neurrian ez danak kalte egin ez dezan, pixkanaka artu biarrean gaude ongi ikasteko erakutsiko zaizkgun gauz berri oiek.

Parrastan, bat batera, gure arteko inork biartu gabe orrelako jasa irauli digunian, sifiale garbia da, etorri, —ez bada pasa-zitzaolabereordua.

Eta izan ere! Au muestra bat besterik ez da. Baditu berekiñ uztarrituta ainbeste ta ainbeste gauz zarraren zarrez pusketan lurperatzen ari diranak.

Ez nijua izendatzera. Benturaz denbora asko baiño lenago agertzen asiko dira, eta orduan...

Asitako bidiari aurrera egin biartko zaio. Beraz, orain mutututzia, enbidua bota ondoren, askoz kaltegarria izango litzake.

Obe inori askori ez entzutia, bañon bildur naiz (norbaiti entzuna nago) «aitarenka» ikustia bañon minberagarria izango litzakela aditzia: «Todo eso es un cuento». Eta ori nere belarriakiñ entzuna nago, esan zidan bati, burlazko farra egiten zidala gañera.

Oraifn berriro arte, ¿zein ausardituko zan apaiz bati belarritara zerbait galdetzia itxurantzakua? Zori txarrez ezta gaurko egunianere, ez jakiña, lotsa, eta beste eragozpenaren bidez.

Bañan zeru ta lurak arriturazteko gauza da, idaz lerrotan bidia ematia, deitzia, bultzatzia inor zerbait iritzi dutena, maldezko letretan agertu ditzaten.

Oraifn urte gutxi batzuk, ausarditu izan balitz nor edo nor Ama Eleiza Donearen Sakramentu au olako eran erabiltzen, iritzi tartian iraulka bezela, bizirik erria ikusiko genduke, eta itzik xuabina izango luke: «Diabruz josia dago. Iges, denak, bere ondolik».

Gaur ez ordian. ¿Zergaitik? «Zergaitik» ori, illia orrazten dan beziñ ongi, ikusi ta ikasi biarrean gaude, ia zergaitik asia dan Eleiza oraingo egunetan oraindaño ez bezela, gauz asko azpikoz gora iraultzen.

Garbi nabaitzen don gauza degu, askotxoz lenagotik egin bear zan gauza zala Konziliua, eta onen aurrekua bukatu zan ezkerotzik, indar ta posi gabe, zarpildu, desegokitu ta zeuzkala gai asko, berrizkatze eskian. Eta noizbait, nekez bederik...

Gu, geren buruz oso gutxi dakiguna, baiñan jakiñ minak barrua urratzen gaitunak, galde ta galde, aditu ta aditu, jakiñ degu, Ixtoria, Teologia, Moral eta Deretxo Kanoniko deritzaioten jakiñ eskolaren soñekuak, gauz askotan narratzu ta utsun ta illunpe aundiaren azpiyan arkitzen zirala.

Jakiñ eskola batzuk aitatu ditut, bañan badaude edo dabilltz aubotan beste asko, «Rebelaziyua, Tradiziyua, Genesis eta beste Liburu Santu batzuek, Paulo Deuna bera ere, Ebanjeliuak. ¿Zer ez?

Eta nolabait, ara nun ateratzen zaigun ZERUKO ARGIA, Aitortzako Sakramentua nola erabilliko dan, bear bada denbora asko baiño lenago erakutsiz, bidea zabaltzen. Jesukristo Ber-Berak jarria. Leku, une eta itz neurtu, eta zalantza edo dudarik txien izalik gabeguakiñ, tinko gizaldiaren gizaldietako jarria.

Nola ez dan gaia bukatzen, uzten degu beste bateako. Bitartian... agertu ditezela zer esana duten guztiak. Poz pozik irakurriko diegu.

JOAQUIN ALDAVE

Baserriaren alde
EUSKAL ETA ERDAL

Caja de Ahorros
Municipal de San Sebastián

Banen baneko aziyak
Ongarri ta abonoak
Belar Zuloak

Erosi edo berritzeko diru
aurreratzea

Baserri, lur-tresnak ta abar

Torrelavega'ko Perira joan
etorriak.

CAJA DE AHORROS
MUNICIPAL DE PAMPLONA

SARASATE, 5

TELEFONO 224440

Onen ajentziak erri auetan dituzu:

Tudela, Billaba, Huarte-Iruñe, Etxarri-Aranaz, Txantrea, Errotxapea, Azagra, Eneritz, Martzilla, Isaba, Huarte-Arakil, Ensanche, Lerin, Otxagabia, Karkar, Olazagoiti, Sartaguda, Ablitas, Milagro, Fitero, Kadreita, Andosilla ta Noain-Neriaín.

Agencias:

Tudela, Villava, Huarte-Pamplona, Echarri-Aranaz, Chantrea, Rochapea, Azagra, Enériz, Marcilla, Isaba, Huarte-Araquil, Ensanche, Lerin, Ochagavía, Carcar, Olazagutía, Sartaguda, Ablitas, Milagro, Fitero, Cadreita, Andosilla y Noain-Neriaín.

Zeruko Argia

Zuzendaria:
JOSE IGNAZIO GABILON-
DO PUJOL

Naparroko-Kantuari ta Aragoko Kaputxinoak argitaratua.

(Carlos III, 22. Pamplona)
DONOSTIA'n

Oquendo, 22; tel. 26666

ARPIDE-SARIA:

Urtekoa ... 150 pta.

Aidez artu nai bada, galdetu.

HERRIAK ETA GIZONAK

nazio-arteko-unea

ALEMANIA'REN BATASUNA

Konrad Adenauer'ek dakarkigu gure oroimenera Alemania'ren prolema, beti zutikan, ainbeste errealitate ta mytho erori diran garaiean, jarraitzen duen korapilloa.

Prolema aitatu dezagun. Bi Alemania ta Berlin dira. Batetik Okzidenteko Alemania, izen ofizialaz «Alemania'ko Errepublika Federala», okzidentearen babesean eta okzidentearen interesean jasoa. Guda ostean Alemania irabazte ziran lau estatuak okupatu zuten: Sobietikoen Batasunak, Estatu Batuak, Erreinu Batuak ta Frantzia'k. Azkenengo iru aukerak okupatzen zituzten zatiak osatzen dute gaur eguneko Alemania'ko Errepublika Federala. Bere iriburua Bonn. Asieratik Estatu Batuekin, —eta gudu otzaren garairik txarronak zirala ez ahaztu— elkartuta azaltzea da, amerikaruen lagunik eta abiatutik undiena. Geroago NATO dalako militar elkartasunaren sustrai eta fundamentu aundienetako bat. Alemania'ko zaririk aberatsena zen, industri aundiena eta gehiena zegoan lekua. Komunismo kontrako burrukan gaztelunik indartsuena egin nahi izan zuten amerikaruek Alemania'ko Errepublika Federala.

Bestealdetik, eguzkialdeko Alemania, Pankow uriburua dualarik eta Alemania'ko Errepublika Demokratikoa izenarekin ezagutzen dena. Zati au Sobietikoen Batasunaren mendean egondako zatiak osatzen du. Egia esateko, zati au Alemania'ren zatirik behartsuena ta gejiene nekazari lanekoa.

Bi Alemaniaren posturak aukerak ziren. Errepublika Federalak —Alemania'koak laegia— dionez bera da Alemania guztiaren ordezkari jatorra, bera da lehengo Alemaniaren jarraipen. Alemania'ren batasuna autodeterminazioaren bitartez egin behar da. Eguzkialdeko Alemania ez da sobietikoen iduri ta morroi bat besterik, ez da benetako estatu

bat, estatu ori ezagutzen dutenak ezin izan ahal izango dituzte Alemania'ko Errepublika Federalakin artu-eman ofizialak (Hallstein dotriña) Sobietikoen Batasunaren kasoa alde batera utziaz. Ori onela zen oraintsu arte benepeln.

Alemania'ko Errepublika Demokratikoa diotenez realistikak izan beharra dago. Alemania'n bi estatu ba dirala ezagutzen ez diran bitartean ez dago elkar-izketarik. Gaiñera Berlin aparteko kaso bat, okupazioa lau estaduen eskuetan bai dago oraindik.

Gaiñera Munich'en aurretikako mugakin zer egin erabaki behar dute. Batez ere Polonia'ko lurraldetan. Emen, Polonia'n ba dira lurraldeak, Oder-Neisse'tik auztako lurraldeak, 1939'gn. aurretik Alemania'ren eskuetan zeuden eta orain Polonia'renak dira. Alemania'ko Errepublika Federalak ez ditu oraindik lurralde oiek polakoak bezela ezagutzen.

Jakiña da, amaika aldez ikusi ta entzun izan dugu, Europa'ren Batasuna ta Europa'n gudu otzaren bukaera Alemaniaren Batasuna'ren auzitik pasatzen dela. Orregatik gu danontzat ango gora-behera guztiak duen garrantzi aundia.

Bonn'en orain arkitzen den gobernu, sozial-demokrata ta kristau-demokrata partiduak osatutakoa, zerbait egiten asi da zerbait aurreratzeko ta amerikanoengandik zerbait askatzen asiak dira. Ala ere errealitate inportante au, bi estatu alemanak dirala, ezagutzen ez den bitartean ez dirala prolemaren benetako muiñara elduko. Bitartean zerbait aurreratu liteke batez ere ekonomi gaietan baiñan benetako prolemaren joan zen. Eta Oder-Neisse'ko mugak ezagutzearen gain zer esanik ez.

RIKARDO ARREGI

ALEMANIA: KRISIS

Idazti au «krisis» itzagaz astea ez dan ain egokia edo bidezkoa, baiña irakurleen begiak beraganatzearen ezarri dogu. Benetako krisi ez da, gelditze bat izan oi da, Alemaniaren oraintxe gertatu dana.

Gobernuaren eraldi gelegiak, gobernu bera bota dute. Aurreko gobernuaren buru zana, Erhard jauna, aurreko urteetan ain gizon ospetsua, orain ia bazterturik bizi da arazo onegaitik.

Ekonomi alemanaren atzeratze au etorri da, alde batetik, estatuaren eraldi arrotuagaitik eta bestetik fabrikaren irabazi ezagaitik, obeto esateko, ekonomi estatuaren eta pribatuaren diru eza au etorri da inflazioagaitik, gostaren (costes) igotzeagaitik azaldu da. Kostak edo gostak arrotu diranean gobernuan eta ekonomi pribatuan.

Alemanian, ekonomiaren edatzen edo desartolua, gerla ostean, izugarritzkoa izan da, batez ere, leendabiziko 10 urteetan, 1950'tik 1960'era.

1933'tik 1945'era Hitler'en menpean, Estatuaren zuzendaritza izan zan nagusi, baiño gerla galduta geroztik, garailak aginduta, Alemania'ko gizadi gaixoa, estatu zentralista batetik estatu federalista batera aldatu bearra izan zuen eta bide batez, politikeagaz egin zana ekonomiagaz ere egin zan: Banko nagusiak, kimikea, burnigintzea eta abar askatu ziran, deseginduak ziran bereala.

Garaillen leendabiziko asmoa zan Alemania betirako

aultzea estatu federalista bat emanda eta era intara gerla berri baten arriskutik aldentu.

Iritzi au okerra zan.

Alemania, federalismo jator baten jabe egin zanean bereala asi zan burua jasotzen demokrazi berezi baten eskutik.

Baldintza (kondizio) egokiak zitun. Ekonomia goruntz doanean politikea ere ondo doa aberastasuna zabalduaz.

Beste erara, ekonomiaren gelditze bat datorrenean edo gaizkiago oraindik, ekonomia beruntz doanean politikea eremakaltzen da, demokrazia aultzen da eta gizartearen bizitzea lastuaz, gobernuak lotsea galtzen dute eta galtze onegaz, aldi berean, agintaritzaz ere galtzen da.

Ekonomi arazoetan auzi zaillena izaten da eraldiak neurtzea. Eralgiak, etorreraren mailan ipintzea oso zailla da, baita gobernuaren landan eta baita ere ekonomi pribatuaren ardoan, zalantzik gabe.

Eralgiak sarreraren azpitik joan bear dute beti, bestela bankarrota agertzen da estatuaren mendean ere, gizarte-ko izaki indartsuena izan arren.

Strauss jaunak, Erri-diruaren ministru izendatua izan dana, bereala zuzendu bear ditu aurreko gobernuaren eraldi larregiak. Bera ere ba-da errudun leendabiziko eraldi batzuegaitik. Orain eraldi oiek moztu bear ditu.

Oso zailla izango da baiña oso bearrezkoa.

S. LARREA

LIBURUAK

J. M. MARAVALL:

“TRABAJO Y

CONFLICTO SOCIAL”

UNAI GARIN

Ez nuen uste “Edicusa” editorialak bere bizitza laburrean aia liburu berri ta bortitzak argitaratuko zituenik; lehenago ere sekzio ontan editorial onek argitaratutako beste liburu bat aztertu izan dugu, “Estado de Derecho y Sociedad Democrática” izenekoa. Aurrera jarraitu baiño lehen behar bada komeniko da “Edicusa” “Cuadernos para el Diálogo” aldizkariak bere eginkizuna ta ideiak zabaltzeko osatu duen editoriala dela.

Editorial ontan bada liburu berri bat azaldu, ogei ta lau urteko lege-gizon ta soziologilari batek idatzia. Liburuaren izena “Trabajo y Conflicto Social” da ta Madrillen 1967'gn argitaratua dago ta “Edicusa”ren bilduman 7'gn zenbakia egiten du.

Batzuek esan oi dute lehenagoko kapitalismoan arkitzen ziran klaseen arteko burrukak leguntzen eta ezereztan dijoaztela. Are gehiago, ba dira klaseak desegiten dijoaztela. Ori demostratuko balitza pozez lertuko lirake batzuek. Izan ere milla interes daude konsumoko zibilizazioan sartu gerala, ondo-bizitzea ugartzen, aunditzen eta zabaltzen dijoala, langilleak, benetako doletarioak, gero gutxiago dirala. Ori egia balitz mundu ontara pakea, era bateko ta genetako pakea, iristekotan dago. Orduan ez dago kapitalaren eta lanaren artean burrukarik kolaborazioa ta elkartea baizik. Batez ere klaseak desegin dirala ta glaserik gabeko gizarte batera goazela sinistaraziko baliteke oraingo “statu quo” oraingo egoitza sendatuko litza-ke. Onegatik orrelako afirmazioak, ideologiak superatuta daudela esateak bezela, konserbadore ta eskuindarren abetan arkitzen dira.

Baiñan afirmazio egitazkoak ez baldin badira? Klaseen arteko burrukak legunago bedere, jarraitzen baldin badute? Mer ondoren ekarri dituzte industrializatutako gizartetan bere oietan izan diran aldaketak? Gaiñera, aldaketa oien errealidadea ukatzerik ez dagon ezkerro, sindikalismoaren eta langilleen burrukaren zeregiña ta nola-eginia berpentsatu behar da. Nola konpondu litekean sindikalismoaren zuen dilema, “Gizartean - eta zenbait kasuetan onartu ezin ditekien gizarte kapitalista da integratu edo gizarte ori desegiteko burruka egin du une aietako beste galdera inportante bat. Ementxe politika, “convenio colectivo” diralakoak, kobestioa ta beste zerbait problema ta errealidades ba dira aztartu beharrekoak gure gaurko gizartearen.

Oraia arte aitatu ditugun galdera, gai ta arazo oiek dira liburu onen muiña ta izaera usatzen dutenak. Beraz alde oratik ez dago esan beharrik liburu au zenbaitearaio interesantea dan demostratzeko.

Liburu gaiñera espiritu zabalarakin eta ekonomiaren ta soziologiaren kondizionamentuak kontuan arturik idatzia dago. Liburuak lau ensaiu ditu: “Neocapitalismo y conflicto”, “La coestión su dilema sindical”, “La ambigüedad de los convenios colectivos”, “La política de rentas y el orden social”. Ensayu Auetako bakoitzak ba du bere aldetik bere nortasun osoa baiña ba da lauen alkarren artean behar bezela lotzen dituen lokarri lojiko bat egilleak itzaurrean ondo esaten digun bezela.

Idazle batek aitutzen dituen izenak eta liburuak beti adierazten dute bakoitzaren joera. Orregatik liburu ontan amaika aldez ikusi ditugu André Gorz, Serge Mallet, Lelio Barso, V. Foa, Mandel, J. M. Vincot eta beste zenbaiten iritziak eta esanak aipamen aundiarekin aitatuak. Gaiñera Revue Internationale du Socialisme izenekoa aldizkaria ere askotan ikusi degu aitatu. Beraz izen oietakoen bat ezaguna zaionak ondoren bezela aterako zuen zein alde-takoa den liburu ontan azaltzen den joera.

inter
radio tv

Saltzaillea:

CENTRAL DE MATERIALES ELECTRICOS S. A.

Ordaintzeko erreztasun aundiak

BERTSO
BERRIAK

Gure lankide «Basarri» moldatutako bertsoak argitaratzen ditugu gaur.

Lenengo lau aapaldiak, il berri dan Konrad Adenauer'eri eskeñiak dira.

Apirilla'ren 23'n, Oiartzun'en, don Manuel Lekuona'ren omenaldia izan zan.

Bazkal ondoan «Basarri» kantatu zitunak agertzen ditugu.

Apirilla'ren 25'garren gabea, Donosti'ko «Ollagorra» bazkunak, Soziedadeak, omenaldi bat eskeñi zion baitere, Indalezio Ojanguren, eibartar mendizale ospetsuari. An ere kantatu bearra, izan zun gure idazle ta bertsolari ezagunak.

ZERUKO ARGIA

KONRAD ADENAUER

— 1 —

Berri mingotza or zabaldu da munduko bazterretara, egunak buka, ta iritxia zaizula betiko gaba. Orain erori bezero ere eriotzan saretara, Alemani zuk jaso zenduen lurretik izarretara.

— 2 —

Zer ondorenak etorri diran zuk egindako lanetik, goi gallurrera erri bat ola igotzeakin lurpetik. Alemani maitatuarren biotzaren barrenetik, Europatarra izan ziñan zu gauza guzien gañetik.

— 3 —

Auzo nazio izanagatik beti setan, alkar joka, pakea beingoz nagusitzeko bide bat bear da topa. O, Adenauer, beste gauzarik eztegu guk ere opa, egi biurtu dedilla bizkor amestu zendun Europa.

— 4 —

Lan bikain eta goralgarria emen egin zenduena, gizaldi zear izango baitu beti bere aitomena. Ondo dakigu zer dan zuretzat orain saririk onena, lurreko neke danen ordañez betirako atsedena.

DON MANUEL LEKUONA

— 1 —

Kanta bat loratuko zait eta anai-arrebok or entzun, eginkizun bat artua nago, eztaikit nola erantzun. O, erri maite, bai al dakizu barren ontan zein daukazu? argi, jakintsu, umill, apala, orra or zenbat ondasun, seme au sortu zenduelako poztu zindezke, Oiartzun!

— 2 —

Illun da goibel zeuden zokoak don Manuel'ek argitu, zikin tatxarrik ikusten bazun aguro asko garbitu. Euskeran alde arrigarrik mirariak egin ditu; etenik gabe beti lanean, ar bat aña ez gelditu, Ai, Euskalerrri maitagarriak Lekuona asko balitu!

— 3 —

Iñoz taldean lana egiñaz, ta geienetan bakarrik, gure izkuntza zarrari eman

dio indartu ederrik. Nolatan ezte egingo emen oiu eta deadarrik? sentitzen duen guzia garbi esan nai luke «Basarri»ko, Gipuzkoa'ko zeruan ezta zu bezelako izarrik.

— 4 —

Irriparezka ikusten zaitut ainbeste neke artuta, gure izkuntza ikusi nairik ate aunditik sartuta. Geure esker ona agertzerá gu danok geuden beartuta; zure osasun alde nago ni gaur gogoz erregututa, gure artean orandik oso premizkoa zaitugu-ta.

INDALEZIO OJANGUREN

— 1 —

Bertso maiteok, asi zaitetze ezpain artean lertutzen, Ojanguren'en inguruan gaur zeinek ezte poz artutzen? Ainbat urtean gallurrik gallur, beti prestu, beti zuzen; baso ta mendi, baserri, kale, danak mendea ziñuzen, Euskalerrria zuk bezin ondo ezte iñork ezagutzen.

— 2 —

Makinatxo bat sorbaldan eta, gogoz ekin bideari, beldurrik iñoz izan gabea aldapik aundienari. Esan ziteken uso arin bat zebillela egalari; ta zer maitasun izan diozun zeu sortun ziñun lurrari, ikasbidea eman diguzu gañontzeko guziori.

— 3 —

Argazki edo erretratutan or daude zure lan onak, Diputazio gureari zuk eskeñi zenizkionak. Euskalerrria ezagutzen du aiek ikusten dagonak; auxa azaldu nai dute garbi «Basarri'ren» itz sakonak, Gipuzkoa'ren ondra dirala zu bezelako gizonak!

— 4 —

Arreta bizi ta gogo latza izan zendun lanerako, oroitzapena utzi dezu zuk oraingo ta gerorako. Aundia izan bera gogotik gure Euskalerrirako; txapela kendu bear guziok zu zerana zeralako, Jaun Zerukoak gorde zaitzala urte on askotarako!

«BASARRI»
Zarautz

JOSE ZINKUNEGI'REN
OPTICA BERRIA DONOSTIAN

HERNANI, 4

URTIETAN LAN OIETAN OITUA
BARRUAN DANAK EUSKALDUNAK

NERE BORDATXOTIK

Basarri

DANETIK ZERBAIT

Ogeitalau pago— lizar gelditu z'ran markatuta Urbasa'ko mendietan.

Maiatza'ren zortzigarren egunean dijoaz berriro aruntz Donosti'ko gizonak.

Ogeitalau aietatik aukeratu-ko dituzte Euskalerrri'ko Aizkolari Txapelketarako bear diran enborrak. Bi ordezkari izango dira napar aizkolariatik; beste bi, gipuzkoarretatik. Aukeratzaren diran zuaizak denboraz lurreraruko dituzte, gero kamioietan sartu ta Donosti'ra ekartzeko.

Euskalerrri'ko Aizkolari Txapelketa, Donosti'n, Anoeta'ko belodromoan izango da, Maiatza'ren amalaugarren egunean.

Auek dira norgeiagoka ortan parte artzeko itz emanda dau- den aizkolariak:

Migel Berekoetxea, Naparru'ko Gorriti'koa.

Erramun Latasa, Naparru'ko Sunbillakoa

Prantzisko Astibia, Leitza'koa, Jose Inazio Orbeago "Arria", Gipuzku'ko Azpeiti'koa.

Martzelino Zeberio, Gipuzku'ko Ataun'goa. Migel Sestao, Naparru'ko Leitza'koa.

Maiatza'ren amalaugarako aizkolari bakoitzarentzat izendatu- ta dagon lana:

Iru kana-erdiko (54 ontza), iru oinbiko 72 ontza), ta iru p0 ontzako egur ebatea da. Eme- zortzi kana-erdikoren'a na da Donosti'koa, oker aundi gabe.

Naikoa ta geiegi gizonen al- menak probatzeko.

Urbasa'tik datozen egurrak onak izango diran errezelotan nago. Trakets, egoskorrik ez ote dan izango, iñoz plazan ikusi izan ditugun bezela.

Gozo gabeko egur gogorrik danentzat dira txarrak; bai eba ki bear dituzten aizkolariantzat, eta bai begira egon bear dun jendearentzat.

Danentzat legezkoak; danen- tzat berdiñak. Geien danak ira- bazi dezala, egurrari aitzekirik eman gabe.

"Arria" gaztea lenengo laure- tan izango ote da?

Naparru'k sekula ezitu izan gaur ditun bezelako iru aizko- lari. Migel Sestao'ren berri- rik ezte, baña Berekoetxea, Lata- sa ta Astibia, ba-dakit zer di-

ran. Irurak jotzen ditut zein baño zein. Iru oietako batean egongo da txapelduna, ezpairik gabe. Irurretako edozein izatea- rekin ez nintzake batere arri- tuko.

Iru oietako norbait atzean utzi ote lezake gure "Arria" gaz- teak?

Alakorik egingo balu ez litza- ke toki txarrean geldituko.

Maiatza'ren amalauean Do- nosti'n banatuko diran sariak:

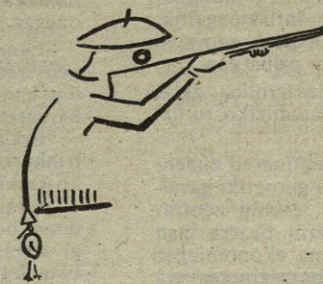
Lenengoa, ogei mila duro; bi- garrena, amabost mila duro; irugarrena, amalau mila duro; laugarrena, añar mila duro; bosgarrena, sei mila duro; sei- garrena, bost mila duro.

Eztago ukatzerik oso sari onak dirala; ba-da or dirurik asko.

Baña, ariñean itzezin baño len, ezagutu egin bear da aiz- kolaritza zer dan. B'zimoduan era guzitara begiratuta, eztago orain herrogei urte atzerako kon- turik. Ezta aizkolari artean ere.

Aizkolari bat olako txapelke- ta baterako endo gertutuko ba- da, millaka duroak gastatu bear ditu. Pelotariak pelota artuta prontoira joatea naikoa du be- re saio ta entrenamentuak egi- teko. Eztauka aitatzeiko moduko gasturik.

Aizkolariak egurra bear du egunero bere saio ta entrena- mentuak egiteko.

Dagon tokitik inguratu bear du, ta eskatzen diotena pagatu. Zoaz metro kuadratu, pagoa, zenbatean dagon galdetzerá. Mendiak zuaizak bota, kamio- ra atera, kamioiak kargatu, etxera ekarri...

Aizkorarako dagon mutillak jaten ondo bear du, ta klasa onetik. Ba-dak'zu kilo txuletak zer diru egiten dun.

Zaude zu bi edo iru illabetea txapelketa beste burutapen ga- be. Egitzazu lumeroak eta ate- ra zazu kontua zure jolasa zen- bat kostá dan.

Donosti'n diru pilla aundia artuko dezu aurrera samar sar-

tzen bazera, baña zeu ere pilla aunditxoá botea zaude Donos- ti'ratu baño len.

Ola moduzko zerbait irakurri det oraindik oraintsu:

"Dirua erruz dago gure artean edozein astakeritarako, ta kul- tura gaitarako xentiomorik ez"

Kultura gaitarako asko iza- tearekin iñor baño geiago poz- tuko nintzake; beste je'ki bat artuko luke gure erriak. Luis Mitxelena jaunaren moduko ja- kintsurik ez litzaiguke aldendu- ko. Etxean naiko ezkurra dago- nean eztago kanpora billa joan bearrik.

Bestaldetik, ordea, Donosti'k eratzen ditun deporte jaia' diak Donosti'ren pare egon bear du- te. Diru asko banatuko da Aiz- kolari Txapelketan, baña bai bildu ere. Denborak batere la- guntzen dula Turismo Elkar- goak ezte galerik izango;; ba- tetik ematen duna bestetik ar- tuko du.

Diru ederra pranko geldituko

da Donosti'n egun ortan. Eta euskal jaialdi bikain bat izango da. Ba-daude beste diru jar'o batzuk erriarentzat olako pro- betxurik ezutenak, baña... kon- tuz aieri "astakeria" "deitzeare- kin

Danon artean osatzen degu erri bat. Kulturadun eta karre- radun jende asko bear degu, ba- ña bai langille, nekazari, arran- tzale, industrial eta komertian- tetik ere. Danok bide batera joko bagendu, danok abogadu edo danak aapaiz egingo bagi- ña, akabo gure erria!

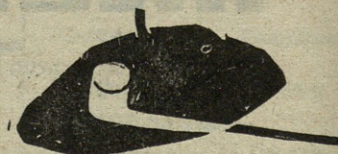
Aizkolari, arraunlari, arrija- sotzale, pelotari, ta abar, geu- re geureak ditugu. Gure erria- ren sellua daramate. Oiekin go- zatzen zuten gure aurreko gu- rasoak; oiekin gozatzen degu gaurko euskaldun askotxok ere.

Zuretzat "astakeriak dirala?"

"Futboleko partidu bat, edo bozeoko burruka bat baño asta- keria aundiagorik ezta munduan euskaldun baserritar askoren- tzat.

Ikustera joateko ezte iñor beartzen; zoaz nai badezu zu "futbolera" edo bozeora, baña etzazu astotzat juzkatu aikzora ikustera dijoana.

Naiz deporte arloan eta naiz gañontzekotan, gure erriaren berezitasuan ezkututzen d'ra- nean, gureak egin zun betiko!

GAZTE NAIIZ

OTEITZARI

(HUTSUNEA BETEAZ)

Ez, ez diat apostua galdu. Denok irabazi diagu. Hik eta nik... guziok. Horregatik negok pozik. «Agur bihotzez adiskideok» esan eta ez itzean hor gelditu euskera errezean jarraitu ukan. Egia esan ez niñukan harritu espero bainian; bainan zer nahi duk beti espero diagu udaberria eta beti ere harekin lore bihurtutako landareak eta emakume egindako neskatoak bazekitek halako zirrada bat sortzen bihoztean... iristen dena obeagoa duz espero izan diagulako, batzuek hala uste ez izan arren.

Behar ba da honuzkero arantzazun izango aiz harrieri forma ematen. Nik esperantza handia zeukeat «euskera ikasitako geroztiko etapan». Ez diat nahi esan hunekin hire lana eskulturan dagoanik, azken bolaran zenbait gauza egin dituk hortik kanpo eta badirudi ez direla alperrikako lanak izan. Niretzat inportanteena hau izan duk: hutsunea betetzea. Ez, lasai enauk kronlech ari buruz ari. Euskalerrian betidanik izan diagun beste hutsune batetzaz ari nauk; gure lanetan orain harte espezializazioak eta organizazioak izan dute hutsuneatzaz. Orain harteño zeoat, hik Taylor baten modura hariak lotu egin baidituk. Hor zeudek hire frentear, batez ere hire hirea den hori (enauk ari jaboia emateko asmoz) indartsu eta pauso seguruarenakin dijoana. Izan ere orain harte ezin diaguna... Motel hirurogei urteko agureari mendira ateratzeko eta neri eskribitzeko eskatzea ez diat uste zearo razionalista izan denik. Eta gero, pluriempleo zikin hori...? Bai bakoitzak berean ekin behar zioz eta entusiasmoarekin norbaitek esaten zidake

haur baten entusiasmoa jartzen dekala hire lan guzietan, behar ba da hori falta zitzaiguk besteoi. Zer nahi duk guziok ez gaituk berdiñak. Neri gertatzen zitzaidak: enauk ona izateko jaoia eta mediokrea izateko ez diat balio. Hemen nauk beraz eskuak patrikan nora jo ez dakitala. Batzuetan ikusten diat bidea hodei artean bezala... Bainan zera! oinetan mila urteetako heuna zenkeat eta ez duk nire erru osoa nik hogeitairu besterik ez baizeuzkeat. Galderra bat hi. Entusiasmoak mediokridadea salbatuko ote dik? Hala balitz kontajiatu idak apur bat, segurantzi osoa ez bazeukeat ere.

Barka izkidak hemen jartzen dizkieten lelokeriak enauk gehiago egiteko kapaz, bestalde errian eskribatzeko asmorik bainan ikusten danez aula nauk oraindik eta tentaldian erori nauk gutxienez mediokrea izango nauken espezializazio batean lana egingo diaten hitza ematen diat.

Arantzazun ba hago nire konfiantza «harriaren eta burriaren erresistentzia» ez duk titulo txarra lan bateri asiera emateko (behar ba da sloganak ateratzera dedikatuko nauk) nolanahi esan txillidari eta beste guzieri...

Eta dibagatzen asi baino lehen, oitura eder hori nitzaz jabetu duk azkenaldian, agindutakoa betetzen diat: OTEITZA euskalduna da. Horratxi!

SAIZARBITORIA

JAINKO BERRIAK?

Dirua, aurrerapena, e. a. ematen dizkigute bere menpean, ixilik, bere aurka ezer ez ba-degu egiten. Ta bitartean or Vietnam'en orrenbeste andere, ume ta gizon bonbapean akabatzen.

Israel'ek darabilkin gerrate ortan ere Ipar Amerika sartua daukagu: Aeroplano, e. a. bere lagunei ematen gerratea irabazi dezaten eta gero bere menpean edukitzearen.

Edozein eztabaida ba-dagoala munduan, eta an sartuak dauzkagu, onerako izango ba-liteke egiten dutena, bainan ez, ona ere egiten dute bai, txarra ere ugari bai. Ta ia asperturikan naukate: batetik lehen Korea, orain Vietnam, Israel, e. a., ta ez dut ahaztu eskolan berak bidaltzen zuten esne auts ura, ez.

Mundu ororen jabe ez al dire egin, edo ez al dute egin nai, azkenengo gerratean Hitler eta bereak bezela? Galderra bat bakarrik ez da, eta orretzaz nai nuke bat edo batetik itz egin.

Ba-dakit batek baino geiagok filo komunista esango litekela, bainan ideolojiak baino lehen pertsonak dire, pertsonaren bizitza.

Ongi dago erri subdesarrollatuari laguntzea eta Aita Santuak dionez gainera obligazioa degu, bainan ortik bestera, izatetik ez izatera ainbat bide dago.

Orregaitik nik onartzen ditut Vietnam'go gerratearen aurka beste errietan egiten diren manifestazioak.

J. A. MUJICA

MAPA BERRIA

Umeetan ikasle kaxkarrak izan giñanok, gerora zerbait geixeago jo bear izaten degu-utsune hori betetzeko. Ezjakintasuna gaitz geienen iturria baida. Ez arritu beraz, lengo gauza zaharrak berriro ikasi naian gabiltzala jokiteakin.

Badira, ordea, ain gogozko ez ditudan gaiak. Batipbat, nere onetik Geografiak ateratzen nau. Ez noski, arlo ortaz zerbait jakitea komenikarri ez dalako, beharrezko baida izparringia irakurtzeko besterik izango ez bada ere. Baiñan ez dut horrelako sasi-geografiarik nahi, bere mapak txukun eta garbiak gorrotatzen ditut. Surtara bota ditut txikitan egin arazten zizkiguten zirriborroak. Ikasgaiak obetoago ulertze-arren agintzen omen ziguten. Dana dala, borondate onenarekin ere astakeri aundiak egin izan dira, eta gurekin egin dutena ez dut uste txikienetakoa denik.

Nola aserretu ez bada, egi jantziakin gezur borobili aundia eskeiñi digutela jakin da? Konturatzen al gera zelakoa dan eurek sartzen diguten ziriya?

Bai, gezurrezkoak dira mapak, gezurrezkoak ezartzen dituzten mugak. Begira Afrikakin egin izan dute krimena, lurralde eta herriak, loterien antzera partitua dirudite. Begira Asia, nere bizitza guztian ulertu ez detan mapa. Begira Amerika. Begira... Europarekin egin diguten faltsukeria. Arrasto batzuek egin, geografi politikoa dala esan, eta ikasteari ekiteko agintzen dizute. Ezezkoa esan beharrean gaude, iñuxente eguna maizegi ospatzen ari gera ta. Li-turjiak, berriz, ez digu orrelakorik agintzen.

Mapa berri bat nahi dut, mugarik gabeko mapa, egungo errealdadea erakutsiko duana. Europa, esate baterako izan dedilla anai guztiok elkartzen gaitun pamilia, aunditxiki bereizkuntzarik onartuko ez duan elkarte.

Orduan bai mapa zoragarria. Behar bada, ez da gogozkoa izango, ots, orain arte bapo bizi izan diran «delineanteak» (mapa zatar hoi en egilleak) ez dute ontzat emango. Egiari, ordea, zor zaion lakua eskeiñi behar zaio.

Zuk ere, egizko geografi bat ikasi nahi baduzu, egiagan oiñarritutako tekstua, badakizu zer egin, Etzaitzela liburutegiren batera joan, edizio berria gertu gabe dago ta. Tekstua, berriz, geuk aldatu behar dugu geure lan, ekintza eta jardunakin. Zakoitzak al duan eran mapa berriaren delineanteak behar dugu izan.

Ez dezazutela besteengan itxaropen geiegirik jarri. Geuk egindako lanarengan bakarrik sinisten dut.

Ekin,
arren,
mugak
ken. Amen.

MIKEL UGALDE

PASAI DONIBANE

ANTZERKIA

Illak 9, goizeko amarretan, Don Bosko antzokian jaialdi polit bat eskeñi zuten Lezo'ko ALLERRU taldekoak.

Ballara inguruko erri guztietatik igo zan jendea, egualdi txarrak atzera egin gabe.

Geienean, gazteak oi dira lan auetan; baña, Lezoar aukerak benetan pensakizuna eman zigun, ezkonduak eta aurreratu diraztenak ere, gogoz eta gogoz jarraitzen diotelako, gatzetan zituzten nai eta elburuak.

Orain arte, ezkonduak ez ditugu seme-alaben ogiari begira besterik ikusi: baña, jakintza ere oia da ta aukerak ari duten giro berritzea, ez ote da seme-alaben onari begira ari diralak?

Lezotarrak ez daude lo; bat, bestearen atzetik antzerki ugari gertutzen dituzte. Usurbillen, antzerki Txapelketan, danok dakigu nola gelditu ziran. Bai, ba-da kite antzerkiak ditun aberastasunak guk baño obeto.

Askotxok, oraindik, uste dute, lan auetan jardutea denbora galtzea dala; entretenigarri bat besterik ez dala. Nere ustez, Euskaldun jarraitzekotan biderik aberatsanetako bat, auxe degu.

Nola obeto erria suspertu, esnatu, pistu? Nola erriari arazoak agertu...?

Urtian aurrera diraztenak, bere gazte denboran, oso gogozkoak zituzten antzerkiak; gogoratu bestela: «Artzai Pillepe», «Dollorra», «Aukerak» eta abar.

Antzerkiak nai ditugu, maite ditugu, gureak diralako ta oien bidez, biziari mallaz goraka igo genezakealako. Beto antzerkiak, batez ere gaur egunekoak, gure kezka, egoera ta ametsak dituztenak.

GAI

ONATI

Esan oi da, Epea ez da errena. Gauza danaerri elitzen zaizkiote lenxiago edo gerxiago euren San Martin. Gure erri onak ere beste erri askok izan oi dutuan bezela izan ditu bere buruaste ederrak, ikastolak dirala-ta. Gauza agiri-koa. Erriak aunditzean eta bizilagunak geitzean berak dakartzkien buruasteak. Ikastola berriak egin bear. Nun, nolakoak, zenbat eta abar. Batez ere nun egingo. Azkenez erabakia artu zuten nun izango ziran ume txikiak izango ziren. Santamania, len zeguden gañean eta enparantzan ere len zeuden alboan geituta. Orrela len zeudenaz gañera beste zortzi amar bat berriak egingo dira, era ortan zerbait konpondua geldituko da oraingo beintzat txikiak izango eskola kontuori. Ba-dago zerbaiten bearra ere. Azpaldi ontan, or dabilta ume txikiok, bein batera eta bein bestera, katuak euren emeak bezela. Ikusten denez, datorren udazkeneko ikastorako ikastolak gertu egongo dira.

Ikusi degu orain egingo dan bigarren mallako Ikastola Nagusi edo Instituto berriaren irudi edo plano nolakoak izango dan. Orixe bai izango da bere-beretzat aukeratutako tokian egiña. Ortarakoxe kendu da lengo Gaxotegi-zarra berria beste toki batean obeagoa eriteko asmoz. Bigarren mallako Ikastola ori egiteko toki egokia dala uste izanik. Lengo Ikastola Nagusiaren alboan izango da. Itxuraz azaletik begiratu oso begi-betegarri dala ematen du. Baña gaur-gaurkoz, etzazu nai-koa azaleko edertasuna bakarrik.

Itxurazko edertasun orrekin batera, gure lurrari dagokion saborea ere berarekin izan dezala. Nik uste det, Ikastola ori bukatuta bere atea Euskalerriko gaztediari zabalduko dion eguna etortzen denerako, gure EUSKELTZAINA'k Madrid'eko Gobernuari egindako eskaera. EUSKERA ofizialki Ikastoletan ontzat artua izan dedilla, ontzat artua izango dala. Orrela gure EUSKERA Erri-izkuntza bezela ezagutua izanik. Gure gaztedia, Ikastola ortatik, EUSKERA-RI buruz ongi-ekolatuak eta landuak iritongo dirala Orrela izanik, zabaltu bezaizkigu Ikastola orren atea lenbait-len.

O A R R A. Urbiako Bazalzan, artzaiaren meza esaten zaiona, Maiatzaren lehen egandean izango da. Maiatzaren 7'an. Ordua, beste urtietan bezela, goizak amaiketean izango da. Egun ortako meza, Ugarte ta Urzelaitar Miren zaneren izenean izango da.

Ezkontza: Ilan 8'an Arantzazu'n

ezkondu zituan Aita Agirretxe'k, Altube ta Otamendi'tar Maria Arantzazu Onati'koa. Unzurrunzaga ta Elgero'tar Luis Bergara'koa. Ezkontza ondorengo senidetarteko bazkaria sindika'ko OSTATUAN izan zuten. Gure zorionik beroneak ezkonberri oieri ta zorione-koak izan zaitezela bizibide berri ortan.

Eriotza. Enparantza'tar Juliana il-da 61 urterekin. Bere guraso ta anai-arreba e'ri euren naigabeen laguntzen diegu. Etxea (IRRITENA).

Jaiotza. Martinez Albeniz Inza'tar Joxe Mari ta bere Emazte Ezpeleta'tar Maria Teresa'k, seme-txo bat izan dute. Ama-semeak ongi dira, Zorionak.

ERRIZALE

BIZKAIA

ZEANURI

GORBEA'RA

Lengo domekan, Apirillak 16, emengo gazte mendi-zale batzuk Gorbea mendira igoen eben. Egualdi ederra lagun, egun ori pozik igaro eben, Jarraitu; bai, gazte zaren artean, mendi gailurretara joaten eta aixe osasuntuaz bisitza indartzen; zartzaroen, onurek direzalata edo, sarri izaten da ibilli ezina-ta.

BIZI-BIDE IKASTOLA

1955'ko Zemendian asite, Profesional Ikastola bat dau Zeanurin. Emen izan arren, Arratie'ko erri guztientza'ko da, eta danetatik etorri be egiten direz mutillek bertara. Amabi urte onetan 150 mutil paseu direz Eskola onetatik, eta gaureguen, bai goragoko mallako ikasteak egiten, edo bai lantegietan peontza baño goragoko bearretan sartuak direz.

Orain arte eZanuri'ko Ayuntamentuek itxiatoko «Etxebarria» etxean izan da Eskola ori. Igara dan astean, etxe au itxi eta Zulai-bar'en egin dan etxe barrira joan direz. Ederra benetan Eskola barri ori.

Aurtengo ikastaroan, neskatxiek be asi direz bertan ikasten. Eun direz guztiz bertan dagozan ikasleak, eta irureuntzako tokie izango ei da guztiz amaitutakoan.

Buru-auste naiko bertako zuzendarientzako; baña mesederik asko Arratieko gaztedientzako. Ezin leio falteu Eskola oni danon laguntasune.

ESKONTZA

Aprilla'ren 15'gn., Andra Mariaren Eleiz Naguzian ezkondu ziren Yosu Manterola eta Txaro Lejartza. Zorionak.

ERIoTZA

Arraldi'ko auzunean, 73 urtegeaz il da Eugenia Artetxe (G. B.).

Undurra'n baita be Eusebio Añibarro «Amalau» (G. B.).

GORBEATARRA

BERRIZ

Itzaldi ederrak euki doguz da batzbe Maria Carmen Ibarra eta Abel Muniateguik egiñak Zer esan daukue? Gauz asko ederrak gure euskalerraren eta euskeraren buruz, gutxiten entzuten dan leez, da ze jokabide artu bearra daukagun euskaldun leez. Ba aurrera batezbe gazteok ze zarren gauz asko txartzat artzen dozuz eta orain da garaia zintotasuna agertzeko premi aundie dago, ta lenbailen irakurri eta idatzi euzkeraz egiteko modue ia eukitzen dogun asierako ikastola bat ipiñite, ze, gu gagoz automovil polit baten sartuta leez gasolina bage, da aldatz andie igoen bear.

Zer gertatzen da gure errien apiazakin? Inoiz euki badoguz apaiz zintzoak orain daukaguz naiz lengoak juan edo bialdutaokoa On Javier, On Felix eta abar goguen euki. Igande bitan aitzen emon dabe eztagozela gustora gauz batzukin da arrazoiagaz gañera uste dot. Askok uste izango dabe eritrik kanpoko gauzak esaten dabezela eta neri bost ajola, baña ori esta orrela, Len-dabizi asi bear dogu etxien da gure errien gure gizontasune erakusten, bestien ideak errespetatu norbere-nak gure badoguz itzala euki dagian, eta inork zer-esanik badauko erreza da eurenkin egon da eurren aurpegira esan, ez atzetik mar-mar ekin, ze lenagoko urteetan olakorik egiteko oitura etzan baña orain bai eta gañera esan biar dot obligaziñue daukiela azkok eta azkok apaizakin itz egiteko, gauzak apkiteko diran leez, eta egiten ezipadabe eurek

agertzen dabe euren burue azal-gezur bezela, ze eleizara igandero juan eta dana eginda dagola uste badogu oker gagoz. Jarrai artu dozuen bidetik iru apaizok da gazte sarien aldetik On Luis eta Mikelek batez be. Zer gauz oberik ure baño? Ba gel-di-geldi dagon ure baño zikiñagorik be eztago; antxe egoten die pizti igingarrienak eta gizonari be orixe gertatzen jakola esango nuke.

EUSA

GALDAKANO

NEURE LANTEGITIK

Orain egun batzuk euki genduban, berton, Zornotza'ko (Amore-bieta) Esnal'dar Ander «Zumai» euzkel idazle jatorra, geuri ikustalde bat, neuk berari egin biarran, egiten. Orain osaketa gogor bat egin barria da, baña, Jaun Goikua'ri eskerrak, ondo urten dala esan litzake ta, ezta luzerokua izango dalakuan gagoz beren gaxondua. Laster baten osatuko alda Ander adis-kide maite ta euzkal idazle ezkarra, ia beren bitartez irakurriten ba'doguz Zornotza'ko -euskal izparrak. Laster arae Ander!

Bai-ta orain aste bi urten eban osatetxetik, bertan osaketa garrantzitsu bat egin ondoren Usansolo auzotegiko Kalbo - Zamakona'tar Errupine, Uriarte'tar Josu ZERUKO ARGIA'n irakurle ta euzkeltzale zintzuen emaztea. Zorionez ia guztiz zendatute ei-dago. Benetan poztutzen gara.

Eskuetaratu dira «Baserria» izenaz «Baserriaren adizkideak» eta Bizka'i'ko Erasketxe'a'n babespean argitatu dabesan aldizkari bi'ak, au da; lenengoko zenbaki biak. Eusker-a garbi ta ulerkorran idatzi-ta dago aldizkari au eta, idazlan egokiatz apainduta, edozein euskeldun baserriarrek irakurriteko eran idatzi-ta: Tamalez, gure baserriar gitxi izango dira idazlan jakingarri oiek irakurriko dabesanak, eusko baserriarra ezalakoa irakurten zalia. Edozetara beo'etarikozerbait ikuste n dogunian, asko poztuten gara, gitxi baño ezipa-da be aurre-rantza guazelako.

Aurreragoko aste baten iragarri genduban legez orrialde ontan, Jorrala'n 23'gn. igande eberdatian, ospatu zan Zaratamo goi-erri bake-tsuari Baskonia, Padura, Edesa, Osea eta erri ontako Ganguren mendigoizale bazkunak batera egiten daben urteroko jaia. Jai oritur-tian talde batek eralduten dautu, aurtan Basauri'ko Baskonia'k gertu eban ezketiño, beren bazkide zarrenetaiko batek, Altuna'tar Pantzeska antziñako mendigoizale kementsuak egin eban aurkezpena, euzkera garbian da gaztelaraz, erakutsiten emonaz bertaratu zan gaztedi ugariak, euzko gaztediak jarraitu bear daben bide zuzen garbia, maitekorra, alde batera itxirik lizunkeri ta zatarkeri guditjak.

Aurkezpena egin ondoren, Basauri'ko «Edurtza» dantza taldekuak, neska ta mutil, dantzatu ebesean gure dantz bikañak, Urren Mendizale Bazpatza edo Federaziñuak daukan ordezkari Zala'tar Gotzon'ek egin leuskun itzaldi mamintzu bat Euzko mendizale Bazpatza noz da nortzuk sortu eben da abar. Txalotsik asko entzun eben itzlari bijok, eta, itzaldiak amaitu ziranian sari-tuak izan ziran mendizale guztijak, be eta etziran gitxi izan.

Eberdate eder alaya Zaratamo'n izan zan gaztedi' gogotsuan tartian igaro gendubana; auetariko jolasak erabiliko ba'izkiguz beti gure gaztedijak...!

BASA-JAUN

NAPARROA

BAZTAN ALDETIK

Elizondo'ko Kantari-taldeak aurtan 25 urte betetzen ditu eta bere sorkundearen ogeitabortzgarren urte burua, zillarrezko eztaien gisera ospatu beharra da. Ortarako koraleko zuzendariak ohorezko oroitzapen bat antolatu nai dute Bienal deritzaion kantari beste aundia eginez, gure «koralek» merexi duen omenaldia izan dezan. Besta ori antolatzeak bere buru-austeak izango ditu noski bainen elizondar kantariak lanpide ori zaletasun aundiarekin artua dute. Baztan'go Balleko Etxeak eta Diputazioak ere beren laguntza eskeñi dabezte eta badugu uste Bienal delako kantarien besta guzien gañekoa izanen dela. Buruilaren lenbiziko astean egin gogo

dute eta iru egun iraunen omen du, bereartan Euskalerrri osoko abes-talde oberenak ariko direlarik, espero ditugu Donosti, Bilbo, Gazteiz, Iruñe, Biarritz eta zazpi euskal probintziako abeslariak, behar bada amabi edo amabortzetaraño. Ortzi-larez asiko da eta egun ortan latinezko abestien eguna izanen omen da, lerunbatean euskal abestien eguna eta igandean internazionala. Obekienak kantatzen dutenek sari ederrak bereganatuko dituzte eta Txapelketako juezak edo epaikariak Yaun yakintsuak eta kantu-gaietan aunitz dakitenak izango dira. Berri orrek aunitz poztutzen gaitu, orrelako bestak gure eskualdari ohore aundia ematen diotelakotz. Elizondo'ko izena aipatua izanen da, Baztan'go lurraldea ezagutua, eta Eus-

kalerriko abeslarien elkartasun ori, zazpi aurriden besarkada.

Orain asmo on oiek gerta daitzila.

PILOTARIAK

Erraten dutenez, aurtan Oronoz'ko Ikastetxe'ko pilota plaza ederrean esku uskako partida ederrak egin bear omen dira eta Mayatzaren 29'an astelenarekin. Xegundo Yaunak pilotari oberenak ekarri gogo ditu eta or ikusiko ditugu noski, Bergara, Azkarate, Tapia anaiak, Retege, Lajos, Pierola eta aunitz geiago ere. Badugu uste egun ortan Oronoz'ko pilota lekua leporaño beteko dela. Zorionak Segundo Yaunari bera baita pilota besta unen buru eta antolatzaile.

M. IZETA

BIZKAI'KO AURREZKI KUTXA'K, bai Bilbo'n eta bai Bizka'i guzian egundoko lana darabil mesedeko, gizarteko ta jakintzako sailletan eta osasun bidetan ere alegiñik aundienak burutu ditu.

Zure diru aurreratuarentzat

CAJA DE AHORROS VIZCAINA etxea dezu onena. Etxe Nagusia: Pl. España, Bilbao.—Urrut. 24.36.00

Amar Etxe morroi Bilbo'n

60 Etxe morroi Bizka'i'ko erririk Nagusienetan.

Madril'eko Etxea: I.C.C.A., Alcalá, 27.—Urrutizkiña 2.21.49.95.

La **CAJA DE AHORROS VIZCAINA** realiza en Bilbao y la Provincia la más extensa obra benéfico-social y cultural y la más eficaz entre las sanitarias.

Para sus ahorros, la

CAJA DE AHORROS VIZCAINA

Oficinas Centrales: Plaza de España, Bilbao

Teléfono 24.36.00 (varias líneas)

10 Agencias urbanas. — 60 Agencias y Sucursales en los pueblos más importantes de la Provincia.

Agencia en Madrid: I.C.C.A., Alcalá, 27. — Teléfono 2.21.49.95

BAR-RESTAURANTE

bartolo

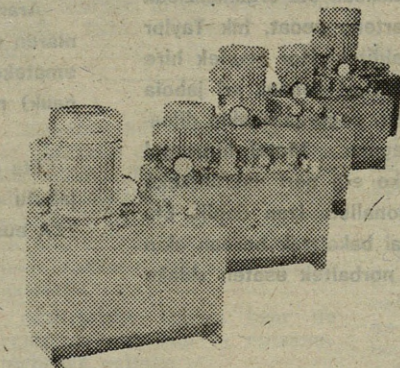
(Sabino Ceberio)

Amaiketako, bizigarri ta bazkari berezienak.

Fermin Calbeton kaleko 38'an. Urrut. 11.743. DONOSTIA

OLIO-UREZKO ERAIKINAK
Grupos de accionamiento
oleo-hidráulicos

OLIO-INDAR SAILLA
Departamento
HIDRAULICO

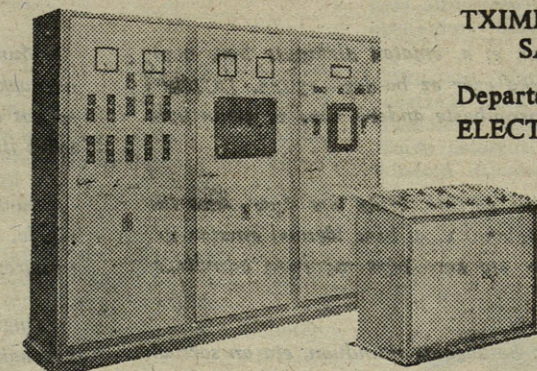

GARBE-LAHMEYER.
WUPPERTAL-
ALEMANIA'ko
etxearen banaketa ta teknika laguntza.

Goimendi - Automatismo

DONOSTIA (HERRERA)
Lantegi ta landolak: Jolastokieta
Urrut. 5.3840 (3 linea) ta 51860
ERAKUSKETA: P.º de Colón, 3-bis.
Urrut. 23456.

TXIMIST-INDAR SAILLA

Departamento
ELECTRICIDAD

LANERAKO, BANAKETARAKO TA AGINTZEKO TRESNAGINTZA

Aparatos de maniobra, distribución y control.

BEASAIN

Pesten egitaraua

LORAILLAK, 4.—OSTEGUNA

Goizeko 8'tan Erriko gaztediak Jaiaren adierazmena egingo du.
9'tan Txistularien esna-deia.
10'tan Tiro-plato. Aritz-Zorotz'ek antolatuta. Gipuzkoa'ko edozeinekin parte artu lezake.
10½'tan Meza Nagusia. Erriko Eleiz Nagusian.
11½'tan Ajedrez saioa Alfil deritzaion alkartearen.
12'tan Umeen tanborrada. Urtero bezela katekesis'en gaia dijoa onen antolaketara.
Arratsaldeko 5'tan Korrika-apustua, Aritz-berri alkarteak antolatuta.
6½'tatik, 9½'tara eta 10½'tatik, 1½'ra dantzasaiok Erriko enparantzan.

LORAILLAK' 6.—LARUNBATA

Goizeko 8'tan Loinaz'ko Amaren Elizatxora, urteeroko prozesioa.
Arratsaldeko 8'tan Kale-jira.
10'tan Polito Fanfare'ren ekinaldia.
11'tan Mutur-joka.
Ordu beretik 2'ak arte dantza-saiok.

LORAILLAK, 7.—IGANDEA

Goizeko 8'tan Txistularien esna-deia.
Ordu berean Loinaz'ko XL'garren Txirrindulari saioaren irteera.
11'tar Margolarien erakusketa.
11½'tan Argazki txapelketaren erabakia.
1'an Erriko Musikalarien saioa.
Arratsaldeko 6'an Burrulakariaren saioa, Lasalletarraren barrutian.
6½'tatik, 9½'ra eta 10½'tatik 2'taraño dantza-saiok erriko enparantzan.
Tartean su-pesta politik erreko dira.

LORAILLAK, 8.—ASTELENA

Goizeko 8'tan Militarren esna-deia.
8½'tan. Loinaz'ko Martin Deunaren Elizaruntz, prozesio bat irteera da.
Bertan Meza Nagusia Erriko koralak abestuta.
1'an Militarren jo-aldia. Beste batzuen artean. Guridi'ren «Caserio»'ren zati bat joko dute.
Arratsaldeko.
4½'tan Pelota partiduak, Murumendi alkarteak antolatuta.
1.º Partidua
Alegria, Egidazu'ren aurka
2'en Partidua
Eguren anaiak Otxoa eta Arozena'ren aurka
6½'tan Balonmano'ko Partidua Lasalletarren barrutian. CAF'ko saila Donostiko PRAGA'ren aurka.
7 3/4'tan barruti onetan bertan Pasai-Donibane Ernani'ren aurka.
6½'tatik 9½'tara eta 10½'tatik 2'taraño dantza saioak.
Tartean su-pestak.

LORAILLAK, 9.—ASTEARTEA

Goizeko
8'tan Txistularien esna-deia eta kalejira.
10½'tan Erriko Musikalarien kalejira buruaundi ta guzi.
Ordu berean Asteeroko azoka. Igali ta barazkien txapelketa. Baita ere Lagun-artearen irteera.
11'tan Gaztetxoaren aureskua.
12'tan Erriko agureen tokako txapelketa.
12½'tan Bertsolariak, Uztapide, Lazkao-tixiki, Lasarte eta Agirre'k parte artuko dute.
Saioaren azalmena Iriondo'tar Joxemari'k egingo du tartean Erriko txistulariak, eresi batzuek joko dituzte.
Arratsaldeko 4'tan Tiro-plato, Aritz-zorrotz alkarteak antolatuta.
4½'tan Aurren jolasak Erriko enparantzan.
6½'tatik 9½'tara eta 10½'tatik 2'taraño dantza-saiok.

LORAILLAK, 13.—LARUNBATA

Arratsaldeko 4'tan Mini-basquet saioa Lasalle'tarren barrutian.
7'tan Balonzeito saioa. FAGOR, AGUILAS'en aurka.
8½'tan Linazasoro'tar Iñaki'ren itzaldia.
10½'tan OARGI'k antolatutako EUSKAL-JAIALDIA.
Donostiko GOIZALDI'k, Euskalerriko dantza eta abestien agerpen berezi bat egingo du.
10½'tatik 1½'tara dantza-saiok.

LORAILLAK, 14.—IGANDEA

8½'tan txistularien esna-deia.
Ordu berean txirrindulari gaztien XVIII'garren txapelketa.
10½'tan Gaztien Ajedrez txapelketa.
1'an Erriko Musikalarien saioa.
Arratsaldeko 4½'tan Zinta-karrera.
5'tan Pelota partiduak Lasalle'tarren barrutian.
5½'tan Rondalla'ren ekinaldia.
6½'tatik 9½'tara eta 10½'tatik 1'tara dantza-saioa.
Beasain'en 1967'ko Lorailla
RENFE'k aparteko trenak antolatu ditu, Loraillaren 7 eta 14'rako. Gabe 1½'tan Tolosa'runtz eta 1 3/4 Zumarraga'runtz.

Euskaltzaindiaren apirilleko billera

Arabako Diputazuari eskea

Beti bezela, Apirilleko azkenengo ostiralean bildu zan Euskaltzaindia, Donosti'ko Aldundi Etxean. Billarak betiko otol lagurrarekin asiera eman zion bere egitekoari.

Aurrera, San Martiñ, idazkariak, Martxo'ko Billaren agiria irakurri zuan, eta bildutako guziak ontzat eman zuten zegon-zegonean.

Aitatu ziran urrenko Euskaltzaindiak Aurrezki Kutxa ta Diru-Etxetan zituan kontuak eta gora-bera batzuek erabaki ziran gai oni buruz. Valverde jaunak egin dituan Agiriak ere aitatu ziran.

ARABA'KO DIPUTAZIOARI ESKEA

Araba'ko Diputazioari gutun bat bialdu zaio. Gutun orretan, Naparroa'ko Diputazioak Euskera alde artu dituan erabakiak aitatzen zaizkio, ta Euskaltzaindia'k au eskatzen dio:

Naparro'koaren antzera, neurri batzuek artu ditzala Araba'ko Diputazioak ere, Aramaio aldean euskera ikastoletan erakutsia izan dedin. Orrez gainera, Gazteiz'en bizi diran gipuzkoar eta bizkaitar euskaldunei begiratuta, beste ainbeste saia dedilla, euskerari eskoletan leku egiten, Gazteiz'ko erri-buruan.

ANTZERKI LEIAKETA

Mitxelena Koldo'ren eskutitza jaso da, Euskaltzaindiari eskerrak emanaz, bialdu dion zorion-agurratik. Euskaltzaindia'k bere poza agertu bai-zion aurrez Mitxelena jaunak oraintsu iritxi duan Unibersidadeko Malxu-alkiagatik.

Ondoren Beobide jaunak, bere guntun bat irakurtzen du, Antzerki-Txapelketak, beste era batean antola ditzagun. Antzerkirik onena saritu bearrean, obe litzakela dio, antzeslari-taldean leiaketa sortzea.

Eta antzerki geien ematen duan taldeak izan

dezala aurrenengo saria. Koxka batzuek legundu ondoren ortara jartzen dira euskaltzainiak. Beraz, emendik aurrera, saria ez du jasoko, antzerki-idazlerik onenak; baizik euskal-antzerki geien ematen duan taldeak. Euskaltzaindiaren 50'garren urteburua onela paieratu ditekela alde ontatik.

Ontan Aresti jaunak, eskatuta zeukan asti jixka bat, bere erantzuna emateko, Aita Lino Akesolo'ren idaz-lan bati. Entzun diote euskaltzainiak, eskatu bezela ta beste gabe bukatu da auzitxo au.

ATLAS LINGUISTIKO EGITEKOA

Aspalditik ari dira euskaltzainiak, euskeraren aldakuntza-mugak errietan artu ditezten. Onela, gure euskelgi ta euskera-koxka guziak jaso nai lirake. Lan au ez da erreza ta denbora asko eskatzen duana da. Oraingoz, au egitea erabaki zan:

Norbaitek egin dezala agiritxo bat euskaltzainien artean zabaltzeko. Agiri ori gero, bakoitzak jarri dezala bere erriko euskeran. Onela alde bateko ta besteko euskera bere koxka guziekin agertuko dira.

EUSKALTZAINEN LANAK

Azken aldera, euskaltzainiak bere saioa dute, bakoitzak amar miñutuan aitatu dezan, prestatu ekarri duan lantxoren bat. Gaurkoan, Aita Altuna jesulagunak itzein digu bere lan bat, «ETA» atzizkia euskerak zenbat eratara erabiltzen duan aitatuaz.

Lartzabal jaunak ere, Lapurdi aldeko itz batzuek aztertu ditu. Ordua aurrera zijoala ta urren-go illerako utzi dira beste euskaltzain batzuen erakutsi ta iritziak. Besterik gabe bukatu da il ontako billera.

o y a l s . a .

Oyal eta eforru almazena

Paregabekoak

Bikañenak

GARIBAY, 4 - TELF. 14304

DONOSTIA

BI ALDIZ ONA

BIOTER'EK babestua

Pentsugille:

VELCIA, S. A.

DONOSTIA'n: Apartado 155.

Urrut. 26.820, 21 ta 22

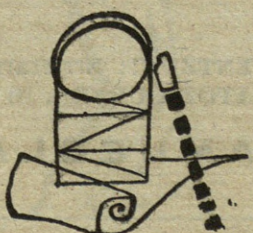
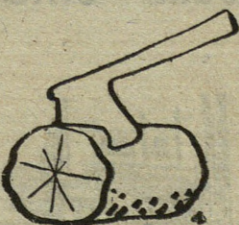
TUDELA'n: Apartado 51.

Urrut. 820.812 ta 820.816

NANCLARES (Araba):

Carretera General Vitoria-Miranda

Km. 12 - Urrut. 6

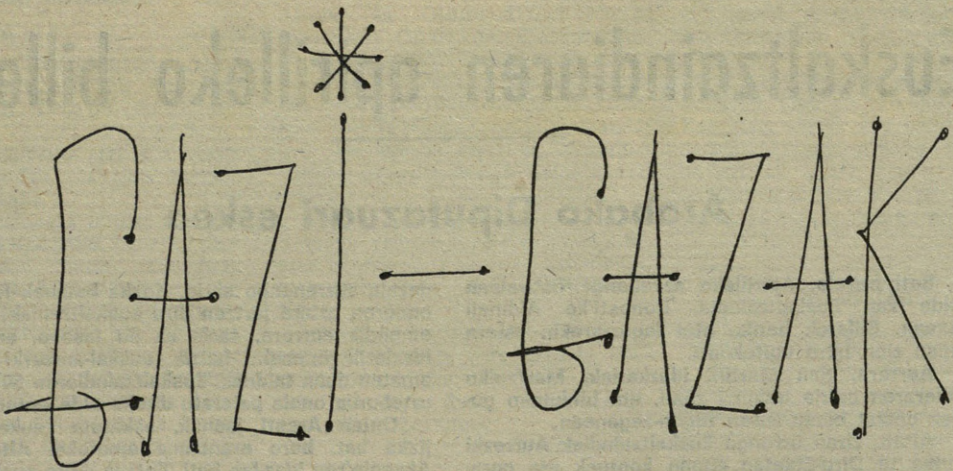
Ez Merkenak,

Bai Onenak!

Ianari bidez izaten dira
ganadu on, indartsuak,
Eta nora po jakin bear du
baserritar burutsuak,
Berebiziko aragi pillak;
gadera esne putzuak,
Oiek guziak berekin ditu
Fanderia'ko pentsuak.

FANDERIA

ERRENTERI

Langille ta ogipekuok, gu gen be ezgara on-onak izango, bafia nagusi ta keplen artean be izaten dira euren txatxukeriak. Alan inostan Julien'ek lengo eguncan:

Apurtxu bat beranduago eldu zarala lanera? Aasarre!

Ordu-orduan urteten zarala? i!iño! "Bakizu zuk ordua zainduten!"

Urrengo egun batez esku-tarteetan lan ugaritxo darabizulako, geratzen zara ordutik-at opisi-fian, eta or datorizu nagusia galdezka:

—Alzu Julien; ez al da ordua lana uzteko?

—Bal yauna, bafia lan askotxo neukon eta amaitu arte lotu naz.

—Ba... ezot inor ikusi nai landolan ordutik fuera. Ori, "desorganisasiñoaren" ezaugarri baita.

Artu yakea ta bazoaz urtetera kalerantz, eta atean topo egiten dozu "organisasiñoagaz", ortz-adarrak baño kolore gela-go arpegian daroazan neskakil pin-plinagaz. Zu kalera; a barrura.

Zuk ezenkizun ezer —darrai Julien'ek— bafia igarri dozu, zer dala-ta "desorganisau" zaran.

i!Ta ortxe galdü zara! Nagu-

siak badaki, zuk badakizula "organisasiñoaren" barri, ta begitan artzen zaitu.

Egun batzuetara, nagusiak, lau orduko lana agintzen dautzu, ainbat azkkren egiteko esanaz.

Zuk alegiñak egiñaz iru orduan amaitu dozu ta eruaten dautsozu arroxko zamar, eskar egingo dautzulakoan, esanaz:

—Amaitu dot yauna; or daukozu.

—Ordua zan! —erantzungo dautzu— Nik lan ori bi orduan errez egingo neban.

Bezin asertau! Bafia ala ta be, zuk, zeure lanean zintzo yarratzen dozu.

Beste egun baten buruan, deitzen dautzu nagusiak:

—Zu, Julien; gaur argi ta garbi itz-egin bearrean gara. Zu, egunaro ordu-orduan etortzen zara lanera. Atsedean bage lan-egiten dozu. Gaurko lanik eztozu biarko uzten, Etzara la-gunekaz, ostikoketatzaz yarduten. Eztozu egun bat bera be uts-egiten. Beraz... esaiztazu argi ta garbi: Zeren billa zabiltz zu emen? Zer nai dozu?

—Lan gelago ta aloger gutxiago —erantzun eutson Julien'ek. Nagusiak, luzaro zer esan ezekiala egon ondoren:

—Ba... emen neuk agintzen dot eta eztozu zeuk nai dozu-nik lortuko! Datorren illetik aurrera, bi milla peseta gelago irabaziko dozuz! Da... urtete-ko orduaren dangadan yoango zara kalera, inor "desorganisau" eztagizun!

—oOo—

i!Oorra ba! Beste aldrebeskeri bat!

Nik uste neban eta zuek be orren baten, Yainkoak gizona sortu ebala lenengo, erpil bate-tik, eta ondoren, onen saietze-tik, emakumea.

Ortante be oker ei gabiltz, lengunean adiskide batek esan eustanez

Lenengo, emakumea sortu ei eban. Eta gauza txukunagorik ez eitekeala asmau, ikusi ondo-ren, amaitutzat laga Bere lana.

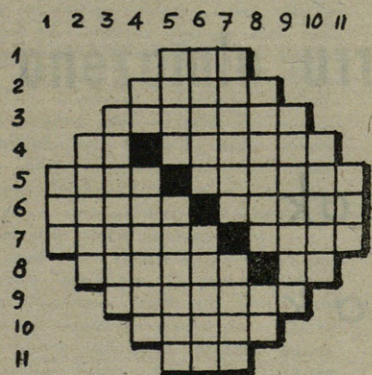
Bafia gerotxoago konturatu ei zan, izate txukun ori ondo zaindu, ondo gorde ta gastu gustiak ordainduko eutsozan bat bear ebala, ta... orduan sortu ei eban gizona.

Nere adiskideak, adarra yoaz esan baeustan ori, eztaikit, bafia egia ete danaren antza badauala, ezin ukatu.

ABELETXE

ITZ GURUTZETUAK

LE.

AGERPENA

1) Lur. — 2) Zepal. — 3) Gizean. — 4) Pa. orakel. — 5) Zitz. — 6) Ozi. — 7) Izakel. — 8) Aginka. — 9) Inaustu. — 10) Ardal. — 11) Ill.

GOITIK BERA:

1) Zoi. — 2) Pitza. — 3) Gatzagi. — 4) Zi. Zikiriña. — 5) Lazo. — 6) Opari. — 7) ralarA. Asai. — 8) Lakari. — 9) Neketsu. — 10) litzi. — 11) Noa.

ZEARRRETARA:

ZEARRRETARA

1) Zotal, zogi. — 2) Artezia, zirrztua. — 3) Esnea gazta biurtze-ko. — 4) Mutur, ziri. Lizuna, loia. — 5) Lasai, arro. Langille, beargin. — 6) Emaiz, bezuza. (aa) Euki, ukan. — 7) Gallurrean Mikel Deuna. Gaitzepel, birikeri. — 8) Ale-neurri zarra. Atzikia. — 9) Nekagarri, lergarri. — 10) (aa) Osin, putzu. — 11) Joan aditzeko jokaldia.

GOITIK BERA

1) Trinko, estu. — 2) Zanpatua. — 3) Gure izerdia. — 4) Musu, laztan. (aa) Eredu, bakartegi. — 5) Ziri, txotx. Gal-gal sutan. — 6) Otza galdu, berotzen asia. Etxeko gela nagusi. — 7) Lengai, sor-mami. Mutuak eztutena. — 8) Ozkaka, murrika. Ereskiña. — 9) Kimatu, soildu. — 10) Sua gordetzeko. — 11) Iru.

	Δ	KE	KO	
RIZ	TA	NA	DA	RA
KI	GI	ZO	SI	I
	JO	ZA	ZO	

Zaldi jauzka

LE.

Lenengo (ZO) laukitxoan asi, ta ajedrezeko zaldi jauzka eginiñ, Goethe'ren gogoeta sortu.

AGERPENA:

—Zorakeriz jositako izakia da gizona.

ANTZEKOAK

LE.

Arki bearreko LAU izikdun itzak, lenengoa dute berezia.

Asmatu, oen kidekoak:

- 1) Bigun, samur.
- 2) Arako ura.
- 3) Manex-alkatea.
- 4) Narraz-gurdi.
- 5) Ni naiz, zu zera, gu...

AGERPENA:

BERA, ZERA, MERA, LERA, GERA.

Aldaketa

Laukitxo barruan dituzun zenbaki auk

1 2 3 4 5 6 7

bearrezko dituzun izkiz aldatu, ta «Itun-zarra»-ren egille, euseki-idazle ospetsu zanarekin arkituko zera.

Ordez, zenbaki oietxek berak, beste era onetara aldatzean

1 4 7 3 2 6 5

obekuntza adieraziko dizute.

AGERPENA:

OLABIDE
OBEALDI

BA OTE DAKIZU...?

- 1.—«Iñioz ikusi bako maitale kutuna» itzez asten dan olerki saritua, eza-gun al dezu?
- 2.—Eusko margolarien artean bat izan zan oso azkarra egikeran, bizar-duna, Zuloaga'ren lagun ona...; bere izena?
- 3.—1938'garren urtean Munich'en lau agintari bildu ziran eta batzar artan artutako erabakiak Europa ezezik ludiko biziera nastu ta aldatu zutela esan diteke. Zeintzu izan ziran agintari aiek?
- 4.—Itali'ko nonbaitean dorre bat ba'da alde batera saiestua; nun da?

BOXEOAREN ONDORENAK

Vaticano'ko «Osservatore della Domenica»-n Reginaldo Francisco Dominacar apaizak idatzi dunez, boxeoaren ondorenak benetan izugarriak dira ta orregatixek ulertzeiña dirudi ondoren mingotz oiek gutxitzeko ez dala ezer egiten.

Apaiz orrek adierazi dunez, 1953-1963 aldian boxeoaren eraso gogor-pean galdutako gizon gazteak 217 izan ziran; 1963 geroztikakoak berriz 267; 267!!

Ben-benaz izugarri, bai; eta guzientzat lotsagarri!

XEETZE - TRESNA

Xeetzeko, txirtxiltzeko, apurtzeko makina esan naiko nuke; beraz «Xeetkiña» ez ote naiko argi, labur eta itz polita? Nola edo ala, ona nundik eta zertatik datorkigun ierro auen gaia: beste ainbat erri aundi ta aurreratuetan gertatzen dan bezelaxe, Ipar America'ko Philadelphia uri aundian ere urtebete buru bakoitzean millaka beribil, belbil, tarranta, gurdibil, auto edo oietako gurdia biltzeko gauza ez diranean baztertuak gelditzen dira.

Ori dala-ta Philadelphia'n belbillak zeatzeko tresna aundi ta indartsu bat asmatu dute; bere eginbearra gurdia irentsi, tolestu ta xeetu ondoren arabisagar edo toronja baten neurri bihurtzea da. Xeetze-tresna aundi ori («Xeetkiña»?) iru milloi dolar kosta da ta belbil bakoitza 50 boletan bihurtzen du; zortzi orduko lan-saio batean 500-600 beribil txetuko dituela uste da. Beraz, zospase! illabete barru Philadelphia'n baztertuak dauden tarranta zar guziak toronja neurriko birla txikitzen bihurtuak izango dira. Igaz bazter-tutakoak 16.000 omen ziran bafia aurtengoak 25.000 izan ditezkeela uste dute.

Orra ba, burni puska oiek labe aundietara joango dira ta andik berriro ere belbil berri itxuran azaltzea ba'iteke...

AMAR EMAKUME

Ipar America'n George Gallup'ek urte azkenean egin oi duen iritzi-biltzean, amar emakume aipatuena auk izan dira:

- 1.—Jacqueline Bouvier, Kennedy'ren alarguna 5'garren aldiz lenengo.
- 2.—Mrs. Lyndon Johnson.
- 3.—Mme. Indhira Gandhi, Indi'ko lenen agintaria;
- 4.—England'eko Isabel erregeiña;
- 5.—Margaret Chase Smith, lendar-kari gaibezela azaldua;
- 6.—Mrs. George Wallace, Alabama'ko Buruzagi, bere seiharraren orde;
- 7.—Mrs. Dwight Eisenhower;
- 8.—Mrs. Hellen Keller;
- 9.—Mme. Chiang Kai Shek;
- 10.—Pearl S. Buck, idazlea, Nobel saria.

Jakiña, auk bezin aipagarri beste emakume asko ta asko ba'dira lurbera zabalean bafia zure ustez, ene irakurle adiskide, zeintzu izango lirake amar emakume aipagarrienak?

ERANTZUNAK

1.—Egillea, Estepan Urkiaga, «Lauaxeta», bizkaitarra; errederi'n ospatutako Lenengo Olerki Egunean saritua. (1907-1937). Il aurretikako gertari xamur bat aipatzea atsegin izan zait beti: Gure lantokian napar neskak panpoxa batek loretxo batzuek jartzeko oitura zuen eta «Lauaxeta» agertu zitzaigun batean, loreak ikusitakoan bere lenen itzak auk izan ziran: «Emen ondo lan egiten dala ikusten da».

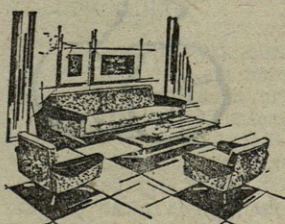
2.—Pablo Uranga. Kaperotxipi'ren «El Arte Vasco» liburutik dakart gertari au: Elgeta urixka politen egun batzuetarako zegoela ango erretore zan bere osabak San Roque'ren irudi bat eskatzen omen zion bein eta berriz. Egun batean bazkaltzen ari zirala berriro gogorazi zion eta illobaren nagkeriaz asarre, erretore jauna otordu osteko lo-kuluxkara joan zan; margolaria berriz bere lan tokira. Eta orra, osabaren loalditxo bitartean Uranga margolariak San Roque irudia asi ta buka.

3.—Hitler, Mussolini, Chamberlain (England'eko agintari buru) ta Daladier (France'koa).

4.—Pisa'n. Ormak barbolezkoak eta zortzi etxamail dituen kanpandorre ori 4,30 metro burso dago, au da, zuzen-beera arian alde batera etzana.

A-BI

GURE ETXEAK BERROGEI URTE BETE DITU LANEAN

Amuebladora
COMERCIAL HISPANIA, S. L.

DONOSTIA'N
Moraza, 3 ta 14

(BIDASOA ALDEAN)
IRUN, San Marcial, 12

B.º Estación, 5
VILLABONA-ZIZURKIL
(ORIA ALDEAN)

ESKEINTZA EZIN OBEA!

60 irukoitz, (tresillos): 3.890 pezetatik 28.550 pezetaraiñoak.
40 sofa-oge, (sofas-cama): 2.100 pezetatik 24.750 pezetaraiñoak.

Lo-gelak - Jan-gelak - Egon-lekuak eta abar...

ENTZUN!: Errietara eraman eta bear bezela jarri utsean, debalde.
ATOZ GURERA. Bi pertsonen joan-etorria gure kontura egingo da.

AMUEBLADORA COMERCIAL HISPANIA

Euskeraz, naiz erderaz egin zure eskea

"EZ DOK 13"

YOLOAK

Argiak itzali egiten dira, entzuleen susmurra ere bai. Teloia zabaltzen da astiro: gitar otsa, ritmo zirrara, altabozak, seriotasuna, gaztedi berria, "Yoloak"...

Ez dok 13'k bein ta berriro zabaltzen du bere mensajearen atsa Euskalerrian. Txaloak, eta Xabier Lete poetak taldearen presentazioa urratzen du.

Mondragoe'n arkitzen gera, ta zein dan jaiaren antolatzailea galdetu degunean eskuko programa bat eskeini digute, ta bertan agiri danez "Sección de cultura vasca "Danok" de juventud deportiva" delakoak degu onen eratzalea. Gerorago izan degu beta gazte auekin artuemanan labur bat edukitzeko ta goragarriak dira benetan Arrasate'ko elkarte onen amets eta asmoak.

Jaialdiaren erdian era izan det "Yoloak" en-gana urbiltzeko ta zenbait itz aldatzeko.

Jose Eduardo Mendizabal'engana jo det, taldeko batera bera, ta laister inguratzen zaizkigu beste irurak ere. Joxe Maria Basarte'k boxeadore tajua du, Joxe Manuel Bergara'k, biurri ta iztun irudikoa, "Txistulari" elkartearen ezaugarria dauka paparrean, eta Karlos Turrientes konjuntuko seriotxua, itxuraz beintzat.

—Esaidazute nungoak zeraten eta nola banatzen dituzuten zuen egitekoak.

—Ordiziatarrak —erantzuten dit Joxe Eduardo'k— Villafranca'koak, noski, ta ikusi deken bezela gitara elektrika erabiltzen diagu. Basarte abeslaria diagu ta gitara ritmika jotzen dik, Bergara'k gitara punteo, Turrientes'ek gitara baja deritzaiona, eta nik... bateria.

—Nola sortu uan «Yoloak» taldea eta noiztik daukazute profesional-karneta poltxikuan?

—Iru bat urte izango dituk... Yoloa palmera mota bat da. Bergara ta biok txistulariak giñala, sasofia ta bateria asi kindukan jotzen, gero, Karlos... eta alaxe asi uan gure talde au. Profesional-karneta 64'garrengo urrillako amaseian gureganatu genian; konjuntua sortu eta andik iru illabetera. Ez uan examina erreza izan, alajaila Dana dala burutu genian gure ametsa...

—Zein dezute irakasle, eta batez beste zenbat ordu sartzen dituzute eguneroko ensaiotan?

—Bergara'n aita degu laguntzale. Biak, aita semeak, Villafranca'ko bandan jotzen ditek txistua. Ta ensaiatu, egunean ordu pare bat egiten diagu.

—Eta, zer dala-ta sartu ziñaten Ez dok 13'an?

—Orain sei illabete Joxe Antonio Arza eta Julian Lekuona etorri zitzaizkigun ea atsegin zitzaigun ontan parte artzea; Luis Bandres laborkariak ere bultzatu ginduan ortara. Eta ala, lenengo jardunaldia Bilbo'n izan genian, ta arrezkero jaialdi guztietan ibilliak gaittuk, ta egia esan oso pozik gabiltzak.

—Titulu batzuek?

—"Negarrez aldarean" (Presley), "Zenbat maite zaitudan" (Modugno), "Beltz-Beltza" (Bravos'ek zabaldua), "Ez nazazu utzi" (Xabier Lete), "Inork ez nazake apaitu" eta beste...

«Yoloak» oso gazteak dituzu, irakurle. Gazteenak, Joxe Mari'k, emeretzi urte besterik ez du, eta zaharrenak, Bergara'k, ogei. Berdin erretzen dute «Ducados», berdin «LM» (Basarte ez besteak. Onek utzi egin dio erretzeari, ta berak dionez, ez eztarria zaintzeagatik, bestela baizik). Iruk andregai dute. Publikurik atxikiena, gazte jendea, dagokienez. Langilleak. Turrientes troklean ari zaizu, Bergara ajustadorea, Mendizabal teknikua, eta Basarte txapista.

—Zein da zuentzat konjunturik begikoen?

Jose Eduardo'k bizkarra jasotzen duala, Bergara'k bere iritzia ematen du: —Rolling-Stones ipiñi ezazu!

Zeintzuk diran euren zaletasunak musikaz aparte galdetzen diedanean, Bergara'k boxeua, erantzuten dit, eta igari egitea; Basarte'k futbola, eta Mendizabal'ek mendia eta irakurtzea, baiñan ez nolanaiko nobelaxoak, bere burua aberastu ta ezi dezaketen gaiak baizik. Karlos segundu ontan apur bat aldendu da gugandik, ta besteak esaten didatenez oni belozidadea gustatzen zaio, bolantea, automobil karrerak eta ola-koak...

—Bukatzeke, esaidazue zein dan zuen ametsa talde bezela.

—Osatu al dan geiena, gorengo maillara irixi, eta orrela gure Erria ta bere izkuntza munduan zear agertu erazi. Au txistuaren bitartez egin ditek, baiñan gitara elektrikaz ere bai. Auxe litzake, ba, gure egitekoa.

Bukatu da atsenaldia ta berriro igo bear dute eszenariora. Gitarra bat ekiten da ritmo biziak, ondoren beste bat sinkopa sendo sakatzen, gero tanborra kirioitsu, eta atzenean kantaria «Beltz-beltza» lazarri batekin, karraxiak...

Agur «Yoloak». Urrena arte.

JUAN ANTONIO LETAMENDIA'K

Jakintza astea Bergara'n

Alderdi ontan ere gazte jendea mugitzen asia degu. Batzuek antzerki lanari lotuak «ERNAI» talde aipagarria osatu dute, ta beren iaioitasuna erakutsia dute amaika lekutan. Dakigunez, berriro si zaizkigu beste lan bat gertutzen albait laisterren antzes-lekutan agerrazteko.

Beste talde bat ere, guretat jakingarria, sortu berria da Bergara'n. Dalako «Juventudes Parroquiales» orren barruan Euskal-kulturari dagokion sail berezi bat egin da. Askok eman dute beren izena elkarte ortan, ta lana, jendearen lumeroaren neurrian egiten baldin ba-da, ez da txikia izango. Neska-mutil gazteak lana egiteko irrikatzen ikustea denok pozten gaituan gauza ederra da! Zuzendariak planifikazio egoki bat asma dezatela lanerako, bakoitzari berea emanaz; gaztetxoei gaztetxo-lanak, gazte lan sakontxuagoak, eta denak ekintzan sartuta Erriaren premiei erantzuteko tajuz osatu ditezela.

Auek onela, sartuta degu gure gaztedia ekintzan, ta lenengo pausoak Jakintza-Aste bat eratzeko izan dira. Lenengoa bait-da, istillu aundiegietan sartzeke, neurritz eta buruz aukeratutako programa egoki bat dute esku-tartean.

«IKASI TA IZAN»

Oi bezela elburu bat, slogan bat, aukeratu dute jardun auei esan-nai bat emateko, jo-muga bat. Jakintzari buruz bear zan, noski, ta Mondrago'ko lagunek igaz Jakintzak askatuko zaitu erabaki zuten bezela, gure gazteek ikasi ta izan aukeratu dute aurten.

Programatik artuta slogan onen azalpena ezartzen degu ondoren. Onela dio:

IKASI TA IZAN

Ikastetik jakintza
Ikastetik izana
Ikastetik bizitza
Ikasi eta izan.

Izan akit gizon
gizon langille
gizon ikasle
izan adi eu
emen
Euskalerrian.

Elburua, beraz, gizona da. Gizon euskalduna jakintzak osatua. Programa oraindik xehetasun batzuek erabakitzeke falta ba-dira ere, bere ari nagusietan erabakita dago:

BERGARA'KO JAKINTZA ASTEA

1967. Maiatza. 7-15

Erriko Etxearen babespean eta «Juventudes Parroquiales» deritzan al-karteko Euskal-Kultura taldeak antolatua.

IGANDEA, 7.—12'tan, Kultura jardun auen asiera Ayuntamentuko saloian.

ANTONIO VALVERDE jaunak itzaldi jakingarri bat eskeini dugu: Euskal ertia atzo ta gaur.

Ondoren pintura exposizioa zabalduko da.

ASTELENA, 8.—8'30'tan, dominikutarren aretoan.

JUAN SAN MARTIN jakitunaren itzaldia entzungo degu: Euskal-Kultura.

EGUAZTENA, 10.—9'30'tan NOVEDADES ARETOAN.

«KRISELU» antzerki taldeak gaurko lan bi eskeini ditzkigu:

- «XIXTIMA ZORIONTSU BAT» (Bertold Brecht).
- «EZ DIO ARDURA NUN JAIO ZARAN» (Ricard Salvat).

EGUENA, 11.—8'30'tan, Aita dominikutarren saloian.

JOSE MARI SATRUSTEGI'k Etnografia ta etnografi lanak izeneko itzaldi mamitsua emango du.

EGUAKOITZA, 12.—8'30'tan NOVEDADES SALOIAN.

Euskal kantariak.

LARUNBATA, 13.—Pazko-Deia erriko enparantza nagusian, eta ondoren Euskal-liburu ta diskuaren erakusketa zabalduko da, Bergara'ko «URRE-TXINDORRAK» talde trebeak saio bat eskeintzen digula.

IGANDEA, 14.—Neskak arikuko zaizkigu kalek-kale dirua batzen denok la-gundu dezaigun Jakintza-Aste oni.

ASTELENA, 15.—12'tan umeentzako ipui-sariketa.

Erriko umeak leiaketa ikusgarrian jardungo dute ipui zahar eta berriak esaten, ta onenak bere saria jasoko dute.

8'tan, liburu ta diskuaren azoka itxitxeaz batera amaituko degu aurtengoz Jakintza-Aste au.

LUZARO IRAUNGO AL DU BERE KUTSUAK!!

INTXORTA

GURELESA

GIPUZKOA'KO TA NAPARROA'KO ESNE ONENAKIN GERTUTAKO ESNEKIAK: ESNE PASTERIZATUA, ESNE SOILLA, ESNE-AUTSA, ESNE-GAIÑA, GURIÑA TA ABAR. - EGUNDO EGUNEAN, LURBIRA OSOKO ERRI AURRERATU GUZIETAN, ONELAKO ESNE TA ESNEKIAK BAKARRIK ERABILTZEN DIRA.

GURELESA

Etxeko-andre: iraun arazi zure arropoi onoko jabo! onein:

JABON LAGARTO

Zure garbiketa makinaz egiten ba'dezu ATOMIZADO LAGARTO — jaboia erabilli beti Eskuz ba'zabiltz, LAGARTO — jaboia bear dezu erosi

JABON LAGARTO, garbiketarako jabo! bakarra Etxeko-andrearentzat nerkamerik egokiena,

¡JABON LAGARTO!

Nork KUKURRUKU!!!

Ollarrak

ollotegian?

...Ez. FAGOR'ek

sukaldian

Aur atzeratuen eskolak Gipuzkoa'n

Aur atzeratuak, orain arte etzuten gure artean arreta aundirik izan. Beti ailperrikakotzat jo izan da aiei laguntzea. Gauza-ekak zirala et etxetan, baztatuak, izkutuan gordeak eta senide errukitsuren bat ba-zuan, aren ardura-pean egongo zan errukarria ezertarako balio ez duan gauza bat bezela.

Baiña zorionez, orain besterik da gure artean. Erroma'n zan aldi artan Jose Egia Kareaga jauna, ta an ezagutu zuan aur atzeratuen alde asmatua zan Elkarte. Berak ere etxean zuan anai atzeratu oietako bat.

Premia ikusteko aukeran bizi zan, beraz, eta besterik gabe onuntza itzuli ta zorigabeko oien alde lanean asi zan.

Etxetan oso atzeratuak egon oi-dira onelako aur gaxoen senideak. Eta aien konfiantza artzea asko kostatzen da. Bereala asi zan gurasoei dei eginda, zerbait sortzeko alegiñetan. Eta ala asmatu zan «Asociación Guipuzcoana pro Subnormales» izeneko Elkarte.

Bost urte daramazki lanean Elkarte onek Donostia'n. Ategorrietako Villa Careaga'n Ikastetxe-Nagusia. Orren ba-

besean sortu dira Gipuzkoa barruan beste Ikastetxe batzuek ere: Ordizia'n, Eibarren, Irunen, eta Bergaran. Emen 150 ikasleentzat tokia egin nai dute, eta aietan ikasiko dute aur atzeratuak berentzako egoki datorren lanbideren bat.

Tolosan, Legazpin eta Pasaian ere, irikitzeako asmotan dira onelako Ikastetxeak.

Nundik sortzen da ontarako laguntza? Ara ba: al-dute-nak bere ikasaldietako ordaiña osorik ematen dute. Baiña geienak, beka baten bitartez iristen dute ikastea; beka oiek Estaduak, Caritas'ek eta Lantegiak ordaintzen dituzte.

Donostia'n 82 ikasle ta zazpi Irakasle-andre dituzte. Gizon bat ere badute azitxoak, lanean ikasten asteko. Gaxo-zaitzaille emakume bat ere, etxetara bialtzen dute, gurasoei, beren aurra nola ezi erakusten etxerik etxe ibiltzen dana.

Len, erdi-atzeratuak bakarrik artzen ziran. Orain zearo atzeratuak ere artzen dituzte. Lan aundia dago oraindik egiteko, ta ontarako «Ulía-Azpi» etxea ere lan ontan artzeko artzekotan dira. Buruz gaxo diranak, (Débiles mentales, deituak) ere urtebete ontan artuak dauzkate erakusteko. Auek buruz besteak baiño agiñagoak dira, baiña batxillerrik ezin egin izaten dute. Orregatik eskoletan beti atzenak izan oi-dira ta aundi egindakoan, oso errez okertzen dira ta gaizkille izatera eltzen dira. Premi aundiak ditugu, beraz, auek guziak moldatzeko.

Donosti'ko Aurrezki Kutxa Munizipala ari da lan ontan laguntzen. Eta ba-du beste asmo bat ere: «Finca Miramon» en beste etxe bat moldatzen ari da, Anoeta'ko Joko-lekutik gora daukan sail batean.

Egin dana asko da; baiña egitekoa askoz geiago. Orregatik guziak esnatu bearra degu, lan oni arreta bizia eskeintzeko. Ziara atzeratuak diran aurrak, zaitzaille asko bear izaten dituzte. Askotan banaka artu bear dira bakoitz ta asitako alegiñak erdi-bidean gelditu ez ditezen, laguntzaille asko ta asko bearko dira.

Oraiñarte, aur atzeratuen gurasoak izan dira aurrena egiteko au artu dutenak. Baiña etxean orrelako aurrik ez dutenak ere, ba-dira illero beren diru-laguntza eskeintzen dutenak. Bosteun da berrogei ta amar dira laguntzaille auek gaur arte.

Aur gaxo oien premia ikusi ta beste asko izango dira lan onen alde zerbait eman naiko dutenak. Gure deia egiten diegu, ba, guziei.

Ta eskerrak eman bearrean gaude DONOSTI'KO AURREZKI KUTXA MUNIZIPALA'ri, egin duan eta egiteko duan lan eta diru-laguntzagatik. Beroni eskerrak egin baita gaur arte egin izan dan guzia.

Berri auek jasotzeko, «Asociación Guipuzcoana pro Subnormales» izeneko Elkartean Batzorde-lagun dan emakume batekin egon gera. Aditu degun pixka onek, gure biotza premi orren alde sutu du. Gipuzkoa ontan ezer ederrik egin ba-da, auxe ederrenetakoa.

Aur zorigabe oiek gure gizartean sarbidea izan dezaten, alegin guziak egitea merezi du. Bildu gaitezen gipuzkoar guziok egiteko ontan.

ULIA-AZPI

Aur aezeratuen Elkarte ontan 527 kide aktiboak dira. 714 lagun Babesle. Donosti, Irun, Eibar, Billafranka ta Bergara'n 231 aur atzeratuei laguntzen eta erakusten zaie. Adibidez, «Kareaga'nean» zortzi maistra, lau ezitzaile, Asistentia sozial bat, Erlijiozko Onularia, bi erlijiosak ta etxeke lanak egiten dituztenak gainera.

Ori guztia merezi dute ta guztien laguntza. Guk daukagun eskubieek dauzke, eta berez, beren errurik gabe atzeratuak daudenez, premi orren alde jarri bear degu, gizartean sarbide izan dezaten.

